Bulletin Postaumaat

verschijnt driemaandelijks

Raadpleeg
www.postaumaat.nl
voor het al dan niet doorgaan van
de bijeenkomst van 12 juni 2021

mei 2021
191

Postzegelvereniging Postaumaat | Bulletin

ISSN-nummer:
1382 - 0257

Bestuur

Voorzitter:
J.W.M.T. Schaminée, Postbus 34, 5830 AA Boxmeer
Telefoon 06-46143917

Secretaris:
H.A. Wolf, Laantje van Sibbes 14, 2351 EN Leiderdorp
Telefoon 071-5893209 - E-mail: *secretaris@postaumaat.nl*

Penningmeester:
P. Portheine, Iroko 159, 3315 PN Dordrecht
Telefoon 06-53277806
E-mail: *penningmeester@postaumaat.nl*
IBAN: NL65 ABNA 0620 1355 22
ten name van Penningmeester Postaumaat, Dordrecht.

Adviseur:
W.M.A. de Rooij, Postbus 1051, 5140 CB Waalwijk
Telefoon 0416-331451
E-mail: *postzegelboekjes@postaumaat.nl*

Ereleden: S.J. Delfos, P. Portheine en W.M.A. de Rooij

Leden van verdienste: P.M. Dek, J. Oosterboer, H. de Ruiter en M. Struijs

Contributie

De contributie bedraagt 30 euro per jaar (Nederland)
Voor leden in het buitenland: 40 euro per jaar
Losse nummers van het Bulletin kosten 5 euro per stuk.

Ledenadministratie

W.J. Stoker, Zwolsestraat 13F, 2587 TX Den Haag
Telefoon 070-3586449 of 06-53178137
IBAN: NL82 ABNA 0568 1142 13 ten name van Pzv. Postaumaat Contributie. E-mail: *administratie@postaumaat.nl*

Overname van artikelen uit de Postaumaat Bulletins is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Bestuur. Bronvermelding is verplicht.

Postaumaatdiensten

Nieuwtjesdienst 1: *nieuwe postzegelboekjes van alle landen - ook Nederland.*
W.M.A. de Rooij, Postbus 1051, 5140 CB Waalwijk, overige gegevens zie onder 'Bestuur'
IBAN: NL88 ABNA 0568 1145 90 ten name van Postzegelvereniging Postaumaat Nieuwtjesdienst 1, Waalwijk.

Nieuwtjesdienst 2: *rolzegels van Nederland.*
M.A.J. Wolff, Marnixstraat 142 11, 1015 WZ Amsterdam, telefoon 020-6228424, e-mail: rolzegels@postaumaat.nl
IBAN: NL63 ABNA 0568 1143 61 ten name van Postzegelvereniging Postaumaat Nieuwtjesdienst 2.

Veilingmeester:
Vacant

Keuringscommissie:
W.M.A. de Rooij, Postbus 1051, 5140 CB Waalwijk. Zie ook 'Bestuur'. Postzegelboekjes gehele wereld.

Postaumaat op het internet: www.postaumaat.nl
Webmaster: mevr. L. Vieveen, e-mailadres: *webmaster@postaumaat.nl*

Ontwerp omslag Bulletin Postaumaat:
Nicolien van der Keur en Norbert Vitha

Advertentietarieven:
1/1 pag.: € 64; 1/2 pag.: € 40; 1/4 pag.: € 23; 1/8 pag. € 14

Ledenannonces zijn gratis (twee regels, exclusief adres).

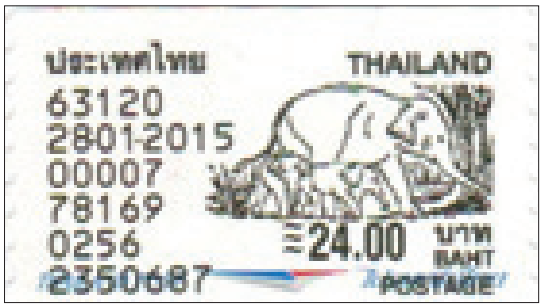

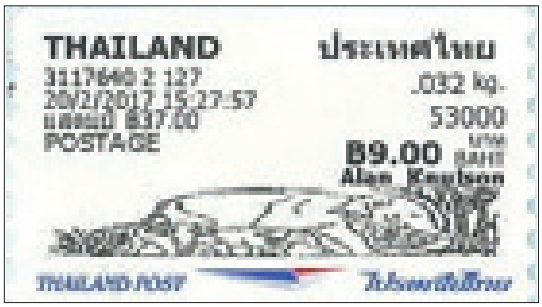

Annonces:

1. **Thailand**
   Voor mijn studie ben ik op zoek naar Thaise loket-stroken met de olifantjes. Ik heb er tientallen dubbel. Meldt u even wat u heeft, ook al wilt u ze zelf houden?

   H.A. Wolf, secretaris@postaumaat.nl

2. **Oude Bulletins**
   Wie helpt mij aan de oude Bulletins 1 tot en met 6 en 23? Graag even contact via e-mail rolzegels@postaumaat.nl of 020-6228424.
   Martin A.J. Wolff.

Veiling

1. Indien de bijeenkomst op 12 juni 2021 niet doorgaat, wordt de veiling wederom schriftelijk gehouden. Biedingen kunnen voor de laatste keer worden toegezonden aan Huib de Ruiter.
   Zie Veiling verderop in dit blad.
2. De veiling van 12 juni 2021 is de laatste van Huib de Ruiter. Tot op heden is er geen nieuwe veilingmeester aangetreden. Nadere berichten hierover volgen zo spoedig mogelijk.

AGENDA

Voor de bijeenkomst van 12 juni 2021

1. Opening en stand van zaken
2. Financieel overzicht 2020 en Balans 2020
3. Verslag van de kascommissie en décharge
4. Benoeming nieuwe kascommissie
5. Begroting 2021
6. Bestuursbenoeming: Walter de Rooij stelt zich herkiesbaar als adviseur in het bestuur
7. Afscheid veilingmeester Huib de Ruiter
8. Nieuwtjes
9. Sluiting en veiling

(onder corona-voorbehoud)

VERGADERDATA in 2021

alle in vergadercentrum De Rustburcht Strevelsweg 702-734 te Rotterdam van 10.00 - 15.00 uur

Zaterdag 18 september 2021

Zaterdag 11 december 2021

Raadpleeg bij twijfel www.postaumaat.nl

Toelichting bij de jaarstukken 2020

(op pagina 2)

Door de Covid-19 crisis was het niet mogelijk 4 bijeenkomsten te houden, het werd er maar één! De gebruikelijke medewerkersborrel in december viel ook ten prooi aan Covid. En zo zijn er nog een aantal zaken waardoor de kosten aanzienlijk lager uitvielen. Een financieel lichtpunt was er echter ook in de vorm van ons jubileum in 2018. Onze zeer geslaagde, alom geprezen, 4 jubileumvelletjes vielen bij PostNL dermate in de smaak dat zij ons verzochten de velletjes ook te mogen verkopen met provisie voor onze vereniging. En dat leverde een aanzienlijk bedrag op.
Op de begroting voor 2021 is onder het kopje Website & Internet een hoger bedrag opgenomen omdat meer en meer werk zal worden besteed aan onze website.

Financieel overzicht 2020 / Balans 2020 / Begroting 2021

De kascommissie, bestaande uit mevrouw H. van Grootheest en de heer P. Houdewind, heeft op 4 maart 2021 het volgende verslag uitgebracht: “Hierbij berichten wij u dat wij de financiële administratie van de penningmeester over het boekjaar 2020 hebben gecontroleerd en in orde bevonden.” Het bestuur stelt –indien de bijeenkomst van 12 juni 2021 niet doorgaat- voor de leden de gelegenheid te geven om tot **uiterlijk 15 juni 2021** vragen, opmerkingen, instemming, pluimen of bezwaren aan de penningmeester te zenden (penningmeester@postaumaat.nl). Indien daaruit geen afkeuring naar voren komt, beschouwt het bestuur dit als statutaire instemming van de leden met het in 2020 gevoerde financiële beleid. Daarmee wordt het bestuur gedéchargeerd. Indien op deze wijze ook de begroting 2021 kan worden aangenomen, stelt het bestuur dat vast. De heer Houdewind heeft aangegeven dat hij zijn plaats in de kascommissie ter beschikking stelt. Het bestuur wil hem in de volgende bijeenkomst bedanken voor zijn jarenlange inzet. Tevens verzoekt het bestuur aan kandidaat-kascommissieleden zich bij de secretaris te melden.

Financieel overzicht 2020

Door Paul Portheine, penningmeester

	Werkelijk	Begroot		Werkelijk	Begroot
Contributie	5.315,00	5.200,00	Bulletin all-in	4.898,88	4.200,00
Veilingopbrengst	302,31	250,00	Bulletin handling, verpakking	0,00	0,00
Opbrengst nieuwtjesdiensten	217,80	200,00	Bulletin porto buitenland	32,57	700,00
Opbrengst rondzending	0,00	0,00	Zaalhuur	175,00	700,00
Prijsvragen en verlotingen	0,00	0,00	Redactie	0,00	0,00
Diverse verkopen	70,16	0,00	Propaganda	133,72	250,00
Rente	0,00	0,00	Abo DBZ	0,00	0,00
Giften	0,00	0,00	Website & Internet	881,73	1.000,00
Jubilumzegels 40 jr.	6.343,92	2.500,00	Bestuurskosten	315,10	600,00
Nadelig saldo	0,00		Relatiekosten, jubilea	0,00	50,00
			Verzekering	0,00	50,00
			Ledenadministratie	20,25	70,00
			Drukwerk, kantoorartikelen	0,00	0,00
			Bankkosten	0,00	80,00
			Algemene kosten	8,95	0,00
			Batig saldo	5.782,99	450,00
	12.249,19	8.150,00		12.249,19	8.150,00

Balans per 31-12-2020

Door Paul Portheine, penningmeester

	2020	2019		2020	2019
Voorraad jubileumzegels	635,00	894,05	Algemene reserve	16.216,42	10.435,43
Depotbedrag PTT	55,00	55,00	Crediteuren	-358,15	-77,40
ABN-AMRO	15.674,64	12.401,98	Rondzending/ND/veiling	0,00	0,00
ABN-AMRO spaarrekening	0,00	0,00	Vooruitbetaling contributie	0,00	0,00
			Kruisposten	30,00	0,00
Voorschotten nieuwtjesdiensten	0,00	0,00	Abo Maandblad		0,00
Voorschot rondzending	0,00	0,00	Nog te betalen posten	526,37	3.043,00
Voorschot veiling	0,00	0,00			
Voorschot ledenadministratie	50,00	50,00			
Nog te ontvangen rente	0,00	0,00			
Te ontvangen posten	0,00	0,00			
Debiteuren					
	16.414,64	13.401,03		16.414,64	13.401,03

Begroting 2021

Door Paul Portheine, penningmeester

Contributie	4.920,00	Bulletin all-in	5.000,00
Veilingopbrengst	0,00	Bulletin handling/verp.	0,00
Opbrengst ND	100,00	Bulletin porto	0,00
Opbrengst rondzending	0,00	Zaalhuur 3x	525,00
Prijsvragen en verlotingen	0,00	Propaganda	250,00
Jubileumzegels	635,00	Internet	2.000,00
Rente	0,00	Bestuurskosten	500,00
Giften	0,00	Relatiekosten, jubilea	50,00
Nadelig saldo	2.800,00	Verzekering	0,00
		Administratiekosten	50,00
		Redactie	0,00
		Bankkosten	80,00
		Batig saldo	0,00
	EUR 8.455,00		EUR 8.455,00

Reactie door Henk Hospers op het artikel "Sensationele prijzen oude NL-boekjes" door Walter de Rooij in Postaumaat van februari

Het is mooi dat Walter naast zijn uitgebreide meldingen van moderne automaatboekjes ook tijd en aandacht besteedt aan de oude boekjes.
Walter schreef een bijdrage in ons bulletin Postaumaat van februari naar aanleiding van de veiling bij de NPV in Weesp. Hier en daar ben ik het met de teneur van het artikel niet eens.

Het aantal verzamelaars van de oude boekjes groeit al enige tijd. Een aantal verzamelaars heeft dit afgesloten gebied blijkbaar ontdekt. Een gevolg is natuurlijk dat de prijzen stijgen, met name van de schaarse boekjes. Walter schrijft dat de NVPH er "gretig" in mee ging en de catalogusprijzen met tientallen procenten verhoogde. Ik begrijp niet wat gretig hier betekent, maar wat is hier mis mee? Als de veilingprijzen veel hoger zijn dan de catalogusprijzen, is het toch normaal dat de catalogusprijzen worden aangepast?

Het boekje 24b heeft veel opgebracht, 25.830,- inclusief veilingkosten, maar wat is veel? Natuurlijk is het een behoorlijk bedrag, maar als er maar één boekje bekend is, is het dan ook veel? Een oude Donald Duck, waar er zeker meer dan één van bestaat, brengt meestal een veelvoud van dit bedrag op. Ja, wat is dan veel?
Verder beweert Walter dat zich van dit boekje in het Nationaal Archief wel tien, twintig of misschien zelfs nog meer boekjes bevinden. Dit is pertinent onjuist.
In de tijd dat Ewald Horn en ik met de samenstelling van het handboek bezig waren, hebben we alle hoeken en gaten van Nederland bezocht, op zoek naar boekjes en/of een inventarisatie van hetgeen we tegenkwamen. Zo zijn we meerdere keren in het toenmalige Postmuseum geweest om alle daar aanwezige boekjes in kaart te brengen. Van de eerst 15 boekjes waren er een aantal in het museum aanwezig, meestal maar 1 exemplaar. Vanaf nummer 16 zijn het meer, meestal 5 stuks. Vanaf een bepaald nummer, ik kan niet meer zien welk nummer omdat ook mijn documentatie is verkocht, zijn er steeds vijf boekjes door Joh. Enschedé aan het museum geleverd, dus geen "tien, twintig of misschien wel meer". Een dergelijke uitspraak zonder enig onderzoek of bewijs vind ik onjuist.

Verder is Walter blijkbaar geen vriend van de NPV, want wat is er mis met, door Walter genoemd: de kreet: "veel te laag geprijsd in de catalogus"? De praktijk wijst toch uit dat sommige boekjes een veelvoud van de catalogusprijs opbrengen? Dan is de catalogusprijs toch veel te laag!!

Nogmaals, ik waardeer publicaties over de oude boekjes zeer, maar vind wel dat dit dan correct en op neutrale wijze dient te gebeuren.

Reactie van Walter de Rooij

Natuurlijk wil ik op de eerste plaats geïnteresseerden informeren. Mijn visie op de resultaten bij de veiling van de oude boekjes van Henk Hospers (in het februari-nummer, maar ook eerder in september en nu in dit nummer) is naar mijn idee neutraal. Maar ook kritisch. Ik zal dat toelichten. Het is de vraag of het aantal verzamelaars van oude boekjes groeit. Dat zou onderzocht moeten worden. Al eerder betoogde ik dat een beperkt aantal verzamelaars met een goed gevulde portemonnee de prijzen de hoogte in kan jagen. Misschien moet er ook gekeken worden naar het kopen als belegging. Want het is toch opmerkelijk dat sommige prijzen in enkele jaren verdubbelen tot vertienvoudigen!

De NVPH verhoogde 'gretig', schreef ik. Inderdaad, enkele hoge opbrengsten mogen eigenlijk geen graadmeter zijn. Evenmin, dat bodemprijzen (meer regel dan uitzondering) meteen tot forse verlagingen leiden. Toen het Postmuseum (later COMM) verdween en de collecties in 2018 naar het Nationaal Archief verhuisden, kwamen allerlei onvermoede spullen boven water. Mijn bron heeft met eigen ogen het stapeltje 24b gezien.

Geen vriend van de NPV? Ik kan goed overweg met de directie. Maar het is een veiling, die gebaat is bij hoge opbrengsten. Ik heb alleen commentaar op bepaalde omschrijvingen (veel te laag geprijsd…) en plusjes achter de waarde (nooit minnetjes). Het lijkt soms nogal willekeurig. Overigens, ik complimenteer deze veiling ook met zijn schitterende presentatie.
Ik gun Henk natuurlijk de beloning voor zijn levenslange speurwerk en zijn waardevolle verworvenheden, maar het kan toch geen kwaad bij de opbrengsten wat kritische kanttekeningen te plaatsen.

Booklets varia

door
Walter de Rooij

Prachtig Belgisch accordeonboekje

We kennen ze al van meer landen: boekjes met dertig of vijftig zegels, gevouwen als de tongen van een accordeon of harmonica. Ze zijn in het algemeen bedoeld voor een groter aantal postzegels. Dertig of vijftig bijvoorbeeld. Gaat het om nog meer zegels dan is een rol praktischer. Portugal, maar ook de autonome regio's Azoren en Madeira, hebben al enkele jaren accordeonboekjes. In Finland zijn er ook al een aantal verschenen.
Het Verenigd Koninkrijk kwam op 1 januari met een Machin Definitive Second Class Barcoded Retail Business Sheet. Het is een vel geworden van vijftig zegels. Bijzonder is dat elke zegel uniek is door de bijgedrukte barcode. Het is alvast een voorbereiding op toekomstige innovatieve ontwikkelingen. Maar het vel is in feit een accordeonboekje met vijf velletjes: vier maal 12 zegels en 2 op de voorzijde.
In Nederland deed Enschedé, samen met PostNL, in 2016 een proef met een slechts tien zegels tellend boekje. Maar elk van de tien velletjes had makkelijk ook drie of vijf zegels kunnen bevatten.
De drukker gaf ermee aan welke mogelijkheid hij in huis heeft. En nu België.

Voorzijde boekje 169

Boekje 169,
één van de vijf velletjes.

Op 31 augustus 2020 verscheen er een accordeonboekje met vijf velletjes van elk tien zegels. De zegels hebben de waarde 1, en zijn bedoeld voor genormaliseerde post binnen België, tot 50 gram. Bij uitgifte vorig jaar was de prijs voor de zegels in het boekje € 0.98, intussen is dat per 1 januari verhoogd naar € 1.07. Voor losse zegels is dat overigens € 1.10.
De velletjes in het boekje zijn identiek aan het hierboven afgebeelde. Het zijn – wat de post noemt – 'kleine tuinbezoekers uit het dagelijkse leven'.

De ontwerpster van de kleurrijke postzegels is Marijke Meersman. Het gaat vooral om de kopjes van de dieren en elk dier kijkt je aan.

Afgebeeld zijn de egel, de kerkuil, de rode eekhoorn, het lieveheersbeestje, de Turkse tortel, het wild konijn, de bastaardkikker, de honingbij, de huismuis en het roodborstje. Eerder werkte de Belgische post met doosjes van 100 zegels, maar dit soort boekjes vindt men handzamer en compacter. Makkelijker ook te transporteren.

Albanië is weer eens te laat

Het is niet voor het eerst dat Albanië de Europazegels te laat uitgeeft. Nogal onbegrijpelijk, want alles is allang tevoren bekend. Maar het heeft ook wel iets: het armste en meest geïsoleerde landje van Europa loopt wel vaker uit de pas. Ook op postaal gebied dus.
In mijn overzicht van alle boekjes met Europazegels 2020 ontbrak Albanië. Kon ook niet, want het verscheen pas op 22 februari van dit jaar. Het is een mooi boekje geworden. Op de hierbij afgebeelde voorzijde staat het oostelijke deel van het Middellandse zeegebied afgebeeld. Met daarbij aangegeven een belangrijke postroute tussen Rome en Antiochië, toen deel van het Ottomaanse Rijk. En die route liep door het gebied waar nu Albanië ligt. Het land maakte zich pas in 1912 los van het Ottomaanse Rijk.

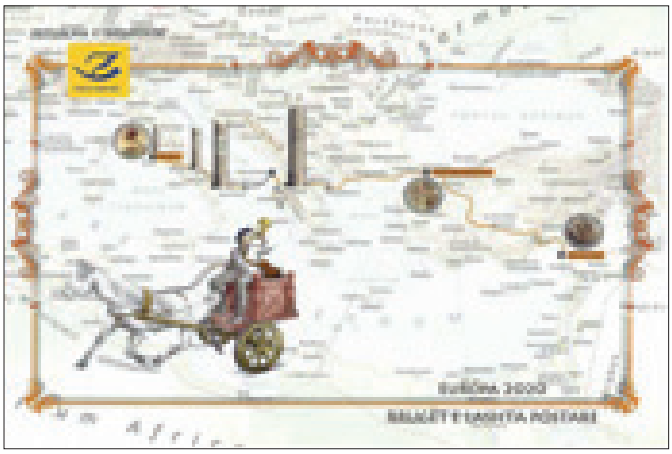

In het boekje bevindt zich een velletje met twee zegels: 150 L met een postbezorger te voet en 250 L met een postkoetsje.
Er zijn 2500 boekjes vervaardigd. Elk boekje is genummerd

Boekjes van Noorwegen

door
Walter de Rooij

Noorse postzegelboekjes: leuk en gevarieerd verzamelgebied

Postzegelboekjes zijn in alle Scandinavische landen voor de post altijd al een populair verkoopartikel geweest. En voor de meeste van die landen nog steeds. Toch is het verzamelen ervan pas laat op gang gekomen. De oorzaken liggen voor het oprapen: men verzamelde postzegels en geen verpakkingen, het duurde ook lang voordat catalogi er aandacht aan gingen besteden en de boekjes bevatten aanvankelijk altijd een aantal dezelfde postzegels.

En toen de verzamelaar erachter kwam dat een boekje veel meer was dan allen wat postzegels met een kaftje, dook de schaarsheid op. Want wie had daar destijds nou wat extra van gekocht? In vrijwel alle landen zijn dan ook de boekjes uit de beginjaren zeldzaam en kostbaar. Dat hoef je Nederland verzamelaars niet te vertellen. Noorwegen. Een interessant land, ook in filatelistisch opzicht. Met boekjes was men er al vroeg bij: 1904. Iets later dan Nederland waar de eerste boekjes al in 1902 te koop kwamen.

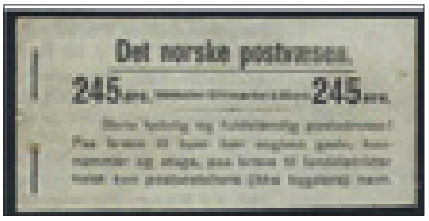

Boekje 5 – 1904

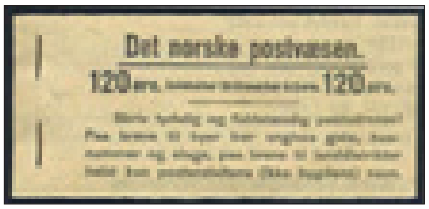

Boekje 9 – 1910

De eerste dertien boekjes (1904 – 1928) hebben alle twee of meer velletjes van zes zegels. De kaftjes zijn bevestigd met twee nietjes en de post werd aangeduid als Det norske postvæsen. Het betreft tot en met boekje 12 allemaal postzegels met de befaamde posthoorn, zo ongeveer een van de oudste en langst gebruikte permanente zegels. Boekje 13 bevat twaalf zegels van 20 öre, type leeuw.

Wie de Noorse boekjes wil gaan verzamelen: begin maar liever niet bij deze oude exemplaren. Zo zijn van sommige nummers geen volledige exemplaren bekend en van ander soms maar 1 of 2!

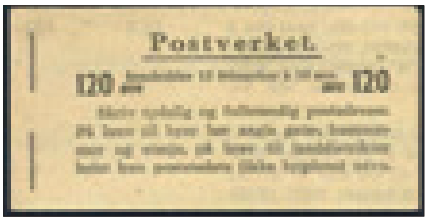

Boekje 14 – 1937

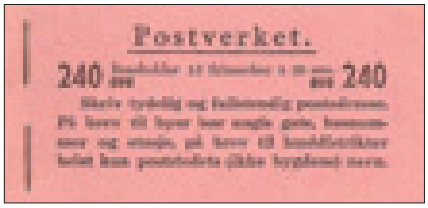

Boekje 18 – 1941

Dan boekje 14 tot en met 18 (1937 – 1941). Een wat andere uitvoering met als aanduiding Postverket (= postdienst). Weer met twee nietjes (alleen boekje 16 is ook bekend met één grote niet). En als inhoud type leeuw. Maar boekje 16 bevat ze allebei, posthoorn (5 öre) en leeuw (10 en 20 öre).
Het zal niet gemakkelijk zijn, maar de oude boekjes bevatten nogal wat varianten. Zo kan de bevestiging normaal of kopstaand zijn, zijn er verschillen in de tussenblaadjes en bevat de tekst op de kaft soms kleine verschillen. Ook kan de kaftkleur wel eens wat anders zijn. Interessant voor de fijnproever is een boekje 15 met een á (accent aigu) in plaats van een à (accent grave) bij de inhoudsaanduiding.

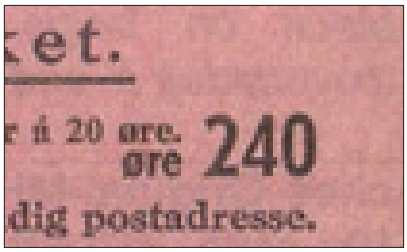

á in plaats van à

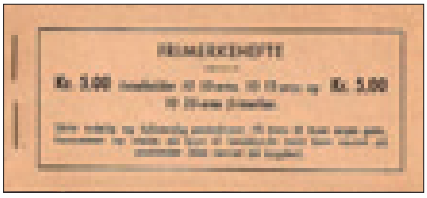

Boekje 22 – 1950

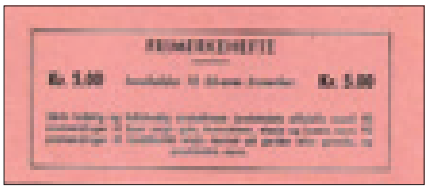

Boekje 32 – 1962

Vervolgens komen we bij **boekje 19 tot en met 30**. De kafttekst heeft als kop frimerkehefte en alle boekjes hebben nog steeds links twee nietjes.

De inhoud bestaat nog steeds uit velletjes van zes zegels. Allemaal permanente zegels: de bekende posthoorn en de leeuw, maar vanaf boekje 23 komt ook de zegel met koning Haakon VII in beeld, gevolgd door Olav V bij nummer 28. Het zijn in het algemeen geen dure boekjes. Interessant is ook dat er diverse varianten voorkomen bij de postale informatie op de achterzijde.

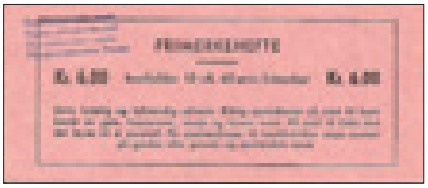

Boekje 35y – 1967

Boekje 31 tot en met 42. Vanaf boekje 31 ontbreken de nietjes. Het zijn nu gevouwen kaftjes, zodat nietjes overbodig zijn. Wel zijn er meer mogelijkheden tot specialisatie: er kunnen serienummers of een printdatum op de velranden staan. En details van de teksten op de achterzijde kunnen variëren.
Bij boekje 35 heeft de post ook aan de verzamelaars gedacht. De zegels zijn namelijk gedrukt op fosforescerend papier. Met een meertalig stempel op de voorzijde word je er soms opmerkzaam op gemaakt.
Nog steeds zijn de boekjes gevuld met permanente zegels. Het merendeel van deze boekjes bevat zegels van de serie gestileerde voorwerpen: rotstekeningen, zeemansknoop en staafkerk.

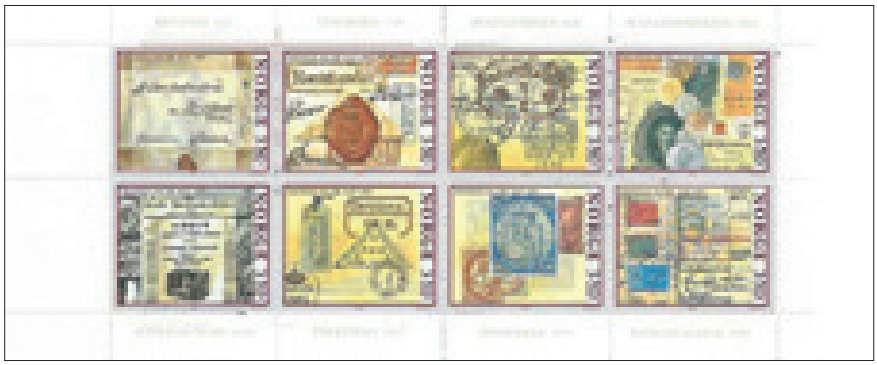

nr 87

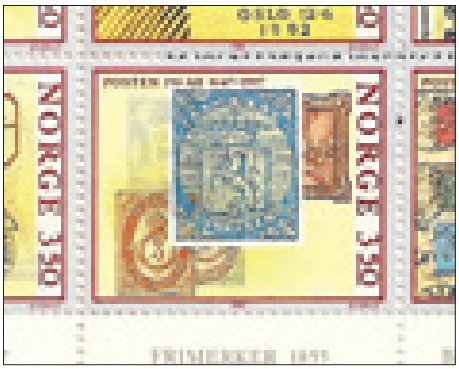

Misser op boekje 87

Boekje 43 tot en met 100. Een nieuw soort boekjes komt in 1976 in omloop. Ze bevatten voortaan gelegenheidszegels, die ook alleen in boekjes voorkomen. Ze zijn aan de buitenzijde ongetand.
De eerste twee boekjes bevatten zegels met natuurfoto's. Daarbij ook de befaamde preekstoel bij het Lysefjord. Verdere thema's zijn Europa, vogels, orchideeën en vlinders. Kerstboekjes verschijnen ook geregeld. Vanaf boekje 84 zijn de meeste kleiner van formaat, hebben ze dikker karton en zijn ze ook kleurrijker. Verder hebben sommige boekjes velnummers op de marge en kunnen die marges al dan niet doorgeperforeerd zijn. Al die varianten werden ook door de post aangeboden. Opvallend is het Norwexboekje (nr 87) uit 1995.

Het boekje is wat groter dan de andere, en de zegels hebben de postale geschiedenis van het land als onderwerp. Op een deel van de oplage is een stukje van een postzegel 'vergeten'. Het betreft op rij twee, zegel drie: het wat vage zegelfragment rechtsonder ontbreekt.

Boekje 100 (Kerstmis 1997) is het eerste boekje met zelfklevende zegels. Omdat het om een noviteit gaat, staat het duidelijk op de omslag vermeld. Erna komen weer boekjes met normaal gegomde zegels. Kerstmis 1998 is opnieuw zelfklevend.

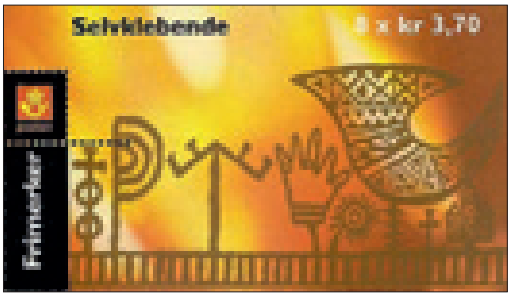

Boekje 100

Boekjes 100 tot en met 211 (1997 – 2021), vormen de laatste groep van de gewone zegels. In het begin hebben de meeste boekjes nog traditionele te bevochtigen gom. Pas vanaf 2001 is alles zelfklevend. En de boekjes zijn ook allemaal vervaardigd door Joh. Enschedé, al jaren de huisdrukker van de Noorse post.
Vanaf 2006 (boekje 140) verandert het uiterlijk van vrijwel alle boekjes. Het worden drie in elkaar gevouwen velletjes met het formaat van een credit card.
De zegels 'liggen' op de folie.
Vast patroon zijn de jaarlijkse toeristenboekjes (3) en het kerstboekje.
Tussendoor geeft de post ook enkele boekjes met persoonlijke zegels uit. Hiernaast een voorbeeld.

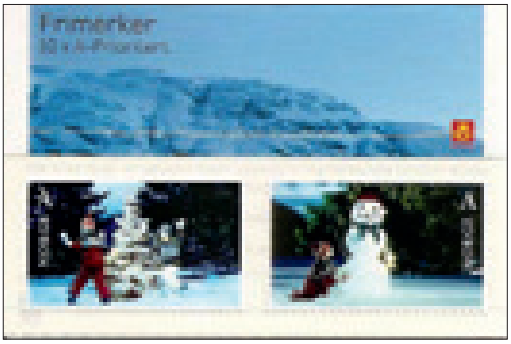

Boekje 143 - 2006

Boekje met persoonlijke zegels ter gelegenheid van Italia 2009.

Tenslotte komt er sinds 2012 jaarlijks een prestigeboekje uit. Het begon met een boekje ter ere van koning Harald en koningin Sonja. Daarna volgden onder meer Edvard Munch en Theo Heyerdahl.

Dit was een globaal overzicht van de gewone loket-boekjes. Wie er meer over wil weten, adviseer ik de beide delen 'Norway I en II' van de World Postal Booklet Catalogue ter hand te nemen. Deze delen werden in 1988 door Postaumaat uitgegeven. De beschrijvingen zijn nogal minutieus en vrijwel alle varianten worden genoemd. De boekjes zijn ook geprijsd, maar veel van die prijzen zijn uiteraard allang achterhaald.

Boekje 174 (2014) Thor Heyerdahl

De catalogus gaat natuurlijk niet verder dan 1988 (boekje 72). Maar de hierna volgende automaatboekjes staan er wel allemaal in. Het laatste automaatboekje verscheen namelijk in 1979.

De Noorse automaatboekjes 1 tot en met 15 (1955 – 1979)

Net als in Zweden, Finland en Denemarken – en ook Nederland trouwens – waren in de vorige eeuw automaten voor boekjes erg populair. Het betreft in Noorwegen maar 15 verschillende boekjes, maar het aantal varianten is behoorlijk groot. Vooral als er meerdere velletjes in zitten, kunnen die vaak verschillende posities innemen: links of rechts, normaal of kopstaand, hoogste waarde bovenaan of net niet. Ook bij de perforatie in de marge zijn verschillen mogelijk.

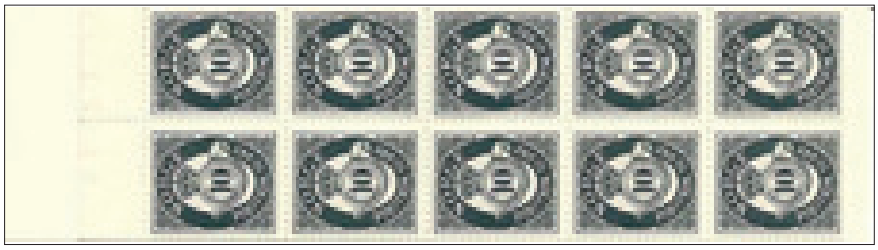

Automaatboekje 1 – 1955

Voor de automaatboekjes werden uitsluitend permanente zegels gebruikt. Boekje 1 heeft de aloude posthoorn, nummer 2 en 3 koning Olav V. Met een no-nonsense kaftbedrukking: alleen de inhoud wordt vermeld. Boekje 6 en 7 (4x20 en 4x5 öre) lijken identiek, maar het papier is verschillend. De zegels in boekje 6 zijn op normaal papier gedrukt, die van 7 op fosforescerend. Sommige boekjes 7 hebben ook het eerder getoonde stempel op de kaft. Het kaftkarton van dit boekje kent ook al varianten: ruw of glad.
Opmerkelijk is boekje 9. De inhoud bevat zoals eerder 4x20 en 4x5 öre), maar wat voorbarig was de kaft al bedrukt met '4 frimerker à 25 öre'. De tariefsverhoging ging echter op dat moment niet door, zodat de hele oplage overdrukt werd met een groen raster.

Automaatboekje 2 – 1959. Buiten- en binnenkant.

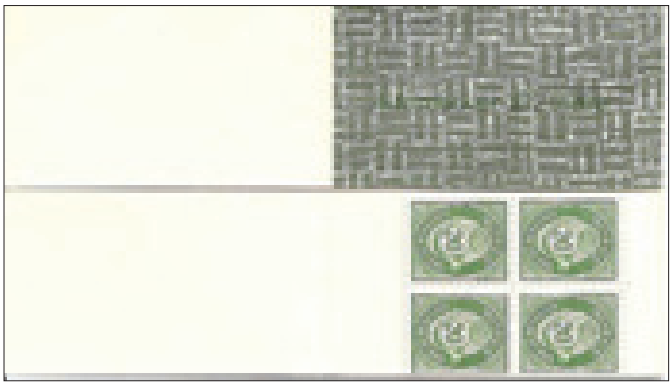

Automaatboekje 9 – 1974

Dat gedoe wilde men niet nog eens, zodat de daarop volgende boekjes 10 en 11 (1974-1975) geheel onbedrukt bleven.
De laatste vier boekjes (1978-1979) werden weer op een fatsoenlijke manier bedrukt. Zelfs het logo van de Noorse post kreeg een plekje op de kaft.

Automaatboekje 14 - 1979

Noorse lokale boekjes
Een bijzonder fenomeen zijn de sinds 1991 verschenen lokale boekjes.
Het initiatief tot uitgifte werd vrijwel steeds genomen door een postzegelvereniging. Maar dan in samenwerking met het plaatselijke postkantoor. Daardoor was vrijwel steeds het logo van de Noorse post op de kaft te zien. En dat gaf deze boekjes meer status.

Lokaal boekje 1 – 1991

Lokaal boekje 43 – 2002

De eerste boekjes bevatten reclame voor rederijen. De zegelinhoud kan variëren. Dat maakt ze ook interessant voor motiefverzamelaars.
Eg gezocht is een boekje uit 1993 met op de kaft een foto van de befaamde Flåmsbana, een steil spoorwegtraject tussen Myrdal en Flåm. De 20 kilometer lange lijn is een toeristische trekpleister.

Lokaal boekje 5 – 1992

Bovenstaand boekje kent drie oplagen.
Eén ervan bevat Europazegels.

Sinds 1999 geeft de postzegelvereniging van Sandefjord., samen met de lokale post, jaarlijks enkele boekjes uit die in het teken staan van de walvisvangst. Sandefjord was vroeger een belangrijke uitvalsbasis voor de walvisvaarders. Er is ook het Hvalfangstmuseet (walvisvangstmuseum). Toen enkele jaren geleden het postkantoor in Sandefjord verdween, werden de boekjes minder geliefd, omdat het logo van de post er niet meer op stond.

Sandefjord boekje uit 2017, nog met logo

Wel, hiermee hoop ik wat aspecten van Noorwegen als boekjesland enigszins belicht te hebben. Wil iemand ook zijn of haar land of gebied op deze wijze voor het voetlicht brengen, ga je gang. Bijdragen zien we met belangstelling tegemoet.

Boekje over het kalf van het Eiland Man

Ik wist het niet. Ten zuiden van het Eiland Man ligt een piepklein eilandje (2,6 km²) dat The Calf of Man wordt genoemd. Afgeleid van het Oudnoorse Kalfr (klein eiland vlak bij een groter eiland). Op het eiland is een vogelobservatorium. Er zijn geen vaste bewoners.
Op 12 april gaf Isle of Man Post Office een boekje uit met tien 1e klas zegels voor post binnen Man en naar het Verenigd Koninkrijk. Ze laten mooie beelden van de natuurlijke schoonheid op het eiland zien. Afgebeeld zijn onder meer een in steen uitgehouwen kruisbeeld (Keltische kapel?), een vlinder, diverse vogels en plaatjes van het landschap.

Boekje 99 van het Eiland Man

Opbrengsten van veiling 190, maart 2021

Veiling 190 kunnen we een succes noemen.Meer dan 25 bieders kochten 90% van de kavels. Voor veel leden was deze veiling in coronatijd erg welkom. Heel veel prettige reacties gehad zoals, fijn dat jullie een schriftelijke veiling organiseren, ik vond veel verrassingen in de albums en stockboeken, veel aanvullingen voor mijn verzameling etc. Ook opmerkingen als: dit was ook welkom geweest in december. Een negatieve reactie, iemand vond de porto kosten te hoog, maar die moet bij PostNl klagen. Ook tevreden inzenders, ik werd voor Pasen verrast met een grote bos bloemen van een dankbare inzender.

Kavel	*Opbrengst*						
101	5,-	102	15,-	103	5,-	104	3,-
105	32,-	106	8,-	107	5,-	108	5,-
109	6,-	110	9,-	111	10,-	112	7,-
113	16,-	114	10,-	115	verv	116	4,-
117	4,-	119	5,-	120	3,-	121	4,-
122	10,-	123	4,-	124	4,-	125	20,-
126	10,-	127	10,-	128	3,-	134	11,-
135	11, -	137	5,-	138	40,-	139	6,-
140	6,-	141	6,-	142	5,-	143	5,-
144	5,-	145	5,-	146	4,-	147	6,-
148	8,-	149	3,-	151	3,-	152	1,-
153	4,-	154	2,-	155	15,-	156	5,-
157	7,-	158	verv	159	15,-	161	3,-
162	3,-	163	1,-	164	3,-	165	1,-
166	3,-	167	3,-	170	5,-	171	7,5
172	5,-	173	9,-	174	17,-	175	8,-
176	6,-	177	8,-	178	8,-	179	19,-
180	23,-	181	5,-	182	15,-	183	24,-
184	10,-	185	3,-	186	7,-	187	7,-
192	13,-	193	5,-	194	14,-	195	15,-
196	9,-	197	11,-	198	9,-	199	1,-
200	14,-	201	14,-	202	3,-	203	13,-
204	34,-	205	3,-	206	15,-	207	6,-
208	7,-	209	13,-	210	9,-	211	28,-

212	9,-	213	1,-	214	13,-	215	26,-
216	8,-	217	8,-	218	5,-	219	8,-
220	35,-	221	4,-	222	4,-	223	4,-
224	2,-	225	7,-	226	5,-	227	3,-
228	3,-	229	7,-	230	5,-	231	6,-
232	6,-	233	verv	234	9,-	235	2,-
236	6,-	237	4,-	238	10,-	239	5,-
240	105,-	241	16,-	242	18,-	243	10,-
245	4,-	246	6,-	247	2,-	248	6,-
249	4,-	250	26.-	251	8,-	252	6,-
254	2,-	255	3,-	256	4,-	257	4,-
258	6,-	259	2,-	260	6,-	261	38,-
262	7,-	263	3,-	264	3,-	265	3,-
266	3,-	267	10,-	268	12,-	269	21,-
270	12,-	271	3,-	273	16,-	274	16,-
275	22,-	276	32,-	277	30,-	279	3,-
280	3,-	281	3,-	282	3,-	283	3,-
284	38,-	285	15,-	286	3,-	287	7,-
288	10,-	289	4,-	290	3,-	291	4,-
292	5,-	293	6,-	294	6,-	295	6,-
296	10,-	297	10,-	298	10,-	300	3,-
301	3,-	302	5,-	303	1,-	305	18,-
306	17,-	307	2,-	308	10,-	309	20,-
310	20,-	311	24,-	312	24,-	313	140,-
314	140,-	315	52,-	316	52,-	317	52,-
318	140,-	319	11,-	320	9,-	321	10,-
322	20,-	323	4,-	324	13,-	325	8,-
326	8,-	327	6,-	329	13,-	330	40,-
337	13,-	338	13,-	339	20,-	340	3,-
341	14,-	342	4,-	343	10,-	344	15,-
345	9,-	346	14,-	347	10,-	348	8,-
349	9,-	350	8,-	351	13,-	352	7,-
353	4,-	355	7,-	357	32,-	362	11,-
364	11,-	365	20,-	366	30,-	368	1,-
369	22,-	370	30,-	371	28,-	372	1,-
373	1,-	374	15,-	375	5,-	376	18,-
378	55,-	379	2,-	380	36,-	381	32,-
382	32,-	383	42,-	384	55,-	385	5,-
386	8,-	387	34,-	388	22,-	389	6,-

Postzegelboekjes Nederland

door
Walter de Rooij

PR 93: Europaboekje

Ook dit jaar geeft PostNL de Europazegels weer uit in een prestigeboekje. Hoewel er meer dieren bedreigd worden, koos men voor bijen. De soortrijkdom van bijen neemt in Nederland namelijk sterk af. Tientallen soorten zijn hier inmiddels niet meer te vinden. Oorzaken hiervan zijn onder meer verzuring, overbemesting en versnippering van natuurgebieden. En het onvermijdelijke gevolg is dat plantsoorten die door die bijen bestoven worden, ook geleidelijk verdwijnen.

Zegels en boekje verschenen op 10 mei. De inhoud bestaat uit tien zegels, waarde 1. De verkoopprijs is € 12.45.
Een derde boekje dit jaar is aangekondigd voor 14 juni. Het is een vervolg in de serie 'Typisch Nederlands' met als thema dit keer 'rijtjeshuizen'. Later dit jaar zullen er nog wel enkele prestigeboekjes verschijnen.

PR 93

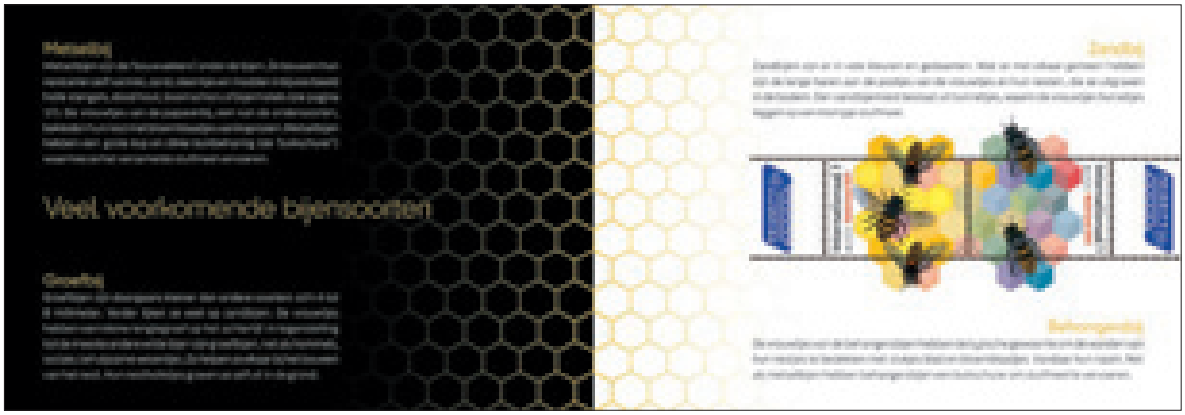

Zegels en tekstblaadje uit boekje 93

UNIEK … 'musthave' voor elke boekjes verzamelaar!!

Zo stond het in de veilingcatalogus voor 26 maart van de NVP (De Nederlandsche Postzegelveiling) te Weesp. Contradictio in terminis wordt zoiets wel genoemd. Enfin, humor kan de veilinghouder met deze formulering niet ontzegd worden…
Het ging hier om een veldeel van dertig zegels voor boekje 53 (24x2c).

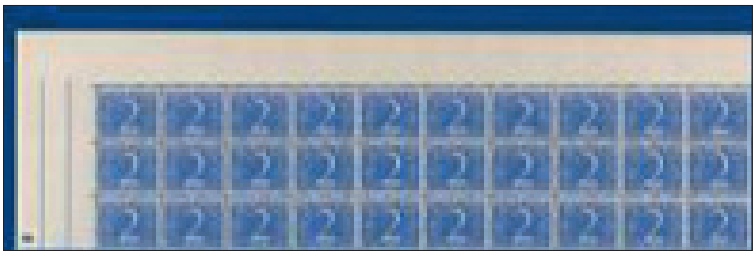

Veldeel boekje 53

In dit stukje schrijf ik over het derde en laatste deel van de geveilde boekjes uit de collectie van Henk Hospers. Over de eerste twee delen kon je eerder lezen in de bulletins van augustus 2020 en februari 2021. Er waren spectaculaire opbrengsten.
Tussen de circa 140 kavels in maart van dit jaar zaten ook weer een aantal uitschieters. Opvallend was dat poststukken met zegels uit boekjes kennelijk niet zo geliefd zijn. Sommige bleven zelfs onverkocht. Een beetje vreemd eigenlijk, want het vereist eindeloos speurwerk om zulke stukken op te sporen. Van de andere kant is het begrijpelijk dat een boekjes-verzamelaar zich wil beperken tot alleen de boekjes. Is vaak al moeilijk genoeg. Paren en velletjes met etsingnummers en andere drukkerstekens deden het daarentegen wel goed.

Dat niet complete boekjes, of kaftjes zonder zegels, weinig opbrachten is geen verrassing. Wie oude boekjes verzamelt, is gewoonlijk niet onvermogend en streeft naar compleetheid en mooie kwaliteit. Maar soms is er niks anders. De veilinghouder verdient complimenten voor de presentatie in de fraaie hardcover catalogus. Vaak met twee kavels royaal op één pagina. Wel handig natuurlijk nu er minder gebruik wordt gemaakt van kijkdagen.
Waren er nog verrassingen? Dat boekje 2 met een niet al te fraaie kaft € 4920 opbracht, is eigenlijk geen verrassing meer. Opgemerkt zij nog dat de prijzen die ik noem inclusief de 23% opgeld zijn. En dat een prachtig boekje 3 zonder zegelinhoud op € 135 kwam, past wel bij het eerder geconstateerde.
Een uitschieter leverde boekje 19 op: het blauwe boekje met 24 zegels van 15c ultramarijn. De in het boekje aanwezige reclame voor Bensdorps Boerenjongens joeg de prijs kennelijk omhoog: bijna € 12.000.
Het is niet voor het eerst dat thema-verzamelaars het oog op de oude boekjes laten vallen.

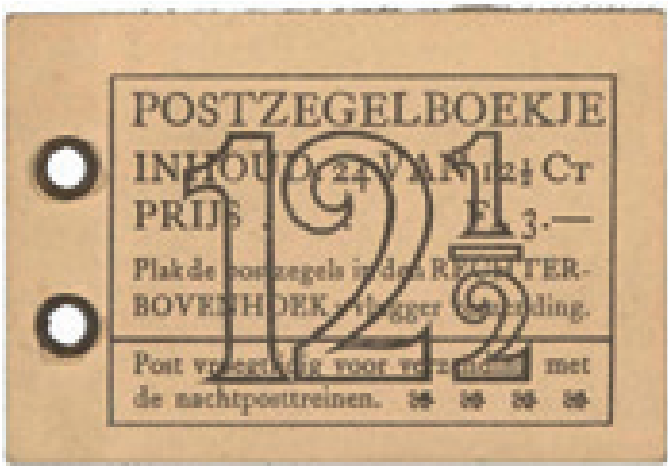

Boekje 29c

Boekje 19

Het tijdens de vorige veiling naar duizelingwekkende hoogte geschoten boekje 24b (€ 25.830) was ook weer aanwezig. Maar nu met slechts vier zegels als inhoud. Kwam toch nog op een opbrengst van € 665.
Boekje 26b-1 schoot ook ferm door de cataloguswaarde: € 375 → € 2460. De vaker door de veilinghouder gebezigde zin 'veel te laag geprijsd in de catalogus!!' en de twee plusjes achter de cataloguswaarde hielpen wel mee, vermoed ik. Toch maar een rare gewoonte vaak +, ++ of +++ achter de waarde te plaatsen. Lijkt ook nogal willekeurig. Bij sommige hier genoemde boekjes wel, en bij bijvoorbeeld boekje 32a (cat.waarde € 550, opbrengst € 4180) weer niet. Als je interesse hebt om te kopen, heb je er weinig houvast aan.
Specialisten hebben het ook niet nodig. Tenslotte is er ook nog het zeer gespecialiseerde Handboek / Katalogus Postzegelboekjes Nederland, Ned. Indië en Curaçao van E. Horn. Henk Hospers heeft ook een rol gespeeld bij het tot stand komen van dit werk. De prijzen erin zijn natuurlijk erg gedateerd (het boek verscheen in 1980), maar de uitgebreide beschrijvingen met tal van coderingen geven een schat aan informatie.
Twee boekjes 29c (Horn 29M en 29N), beide met drie plusjes, overstegen de cataloguswaarde ook fors: € 3320 (Horn M) en € 6150 (Horn N).
O ja, dat 'unieke' veldeel van boekjes 53 bracht € 3200 op.

Met dit derde deel was de boekjesinzending van Henk Hospers compleet. Ben benieuwd wanneer we één of meer van deze kleinodiën weer op een tentoonstelling tegenkomen.
En wie alle beschrijvingen met mooie scans en opbrengsten wil zien, raadpleeg dan de veilingcatalogi op de site van de NPV te Weesp: www.npv.nl.

Automaatstroken Buitenland

door
Joost Hoogendoorn

Aland
Vier stroken werden op 2 februari 2021 door Aland Post uitgebracht (afb. 1). Bij de vogels die op de stroken staan afgebeeld staat ook hun zang in notenschrift weergegeven. Dat is leuk voor de ornithologisch aangelegde filatelist. Op de stroken staan afgebeeld, van boven naar beneden: de fitis, de vink, de zwartkop en het roodborstje. De zelfklevende stroken zijn in offset gedrukt door Walsall Security Printers.

Afb. 1

Afb. 2

Duitsland
In februari 2021 zijn door de Duitse Post op 17 locaties nieuwe zelfbedieningsautomaten voor brieven en pakketten in werking gesteld. De automaten geven witte stroken met een zwarte print af (afb. 2 en 3). Net als bij de zelfklevende stroken die eind 2018 verschenen staat er een datamatrix code op de stroken alsmede een hexadecimale code. De toevoeging BÜWA op de strook geeft aan dat die is bedoeld voor boeken of andere wat grotere waren. De gegevens waaraan ik refereer zijn afkomstig van Joachim Meyer, een zeer goed ge-informeerde ATM stroken handelaar.
Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie soorten papier die onder een fluorlamp (afb. 4) van elkaar zijn te onderscheiden. Op de stroken staat een datum. Dat zou vermoeden dat het gaat om loketstroken die slechts op de datum die op de stroken staat geldig zijn. Het zijn echter wel degelijk automaatstroken die voor langere tijd gebruikt kunnen worden om er brieven mee te frankeren.
De nieuwe stroken zijn op de achterkant voorzien van horizontale balken (afb. 5). De allereerste stroken zijn bovendien smal (afb. 2) terwijl de nieuwste stroken breed (afb. 6) zijn.

Afb. 3

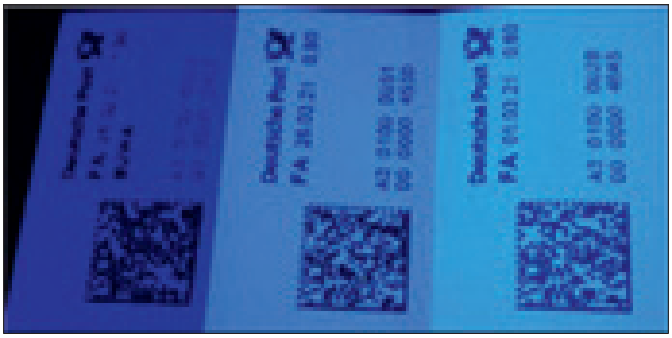

Afb. 4

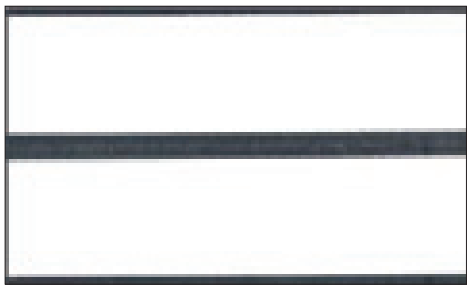

Afb. 5

Afb. 6

Frankrijk

Ook uit Frankrijk komen nu witte automaatstroken beprint met zwarte letters en cijfers. Het zijn de automaatstroken die geprint zijn door Intermec printers (afb. 7) die in de diverse APC 's (Agence Postale Communale, afb. 8) en RPU's (Relais Poste Urbain) staan. APC zijn gemeentelijke postagentschappen die diensten van La Poste aanbieden in gemeentehuizen. RPU's zijn postagentschappen in winkels/winkelbedrijven (zoals op afb. 9).

Afb. 7

Afb. 8

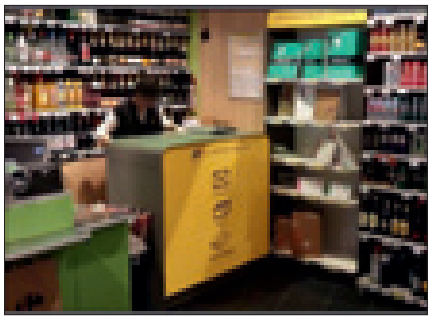

Afb. 9

Afb. 10

Afb. 11

Vanaf begin 2021 gebruiken de APC's en RPU's het witte papier met verticale fosforbalk in plaats van het papier waarop papieren vliegtuigjes staan. Er zijn twee variaties in de printopdruk te onderscheiden, namelijk prints die alleen het frankeerbedrag aangeven (afb. 10) en prints met een datamatrixcode, frankeerbedrag, vermelding van de verzendsoort en logo van La Poste (afb. 11).

Gibraltar

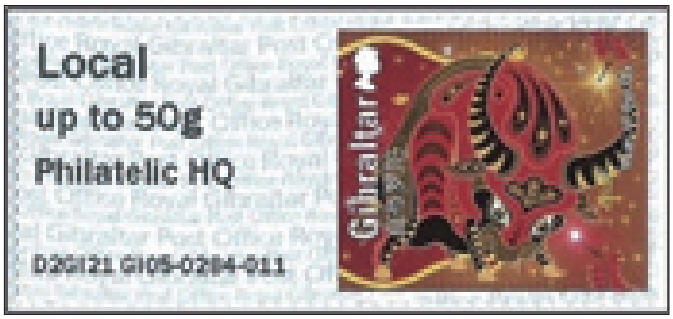

Afb. 12

Afb. 13

Het jaar van de stier is ook voor Gibraltar Post een reden voor de uitgifte van een speciale strook. In de stijl van voorgaande edities in het kader van de Chinese dierenriem staat op de stroken een gestileerde stier. De stroken kunnen worden beprint voor 6 verschillende tariefsoorten: Local up to 50g, Surface up to 50g, UK up to 20g, EU up to 20g, ROW up to 10g en Registered. De afbeelding op de strook is ontworpen door beeldend kunstenaar Stephen Parera en in offset gedrukt door Cartor Security Printers. De stroken op doorzichtig dragerfolie worden van frankeergegevens voorzien door een IAR post & go automaat. De eerste dag van uitgifte is 12 februari 2021. Ook hier zijn naast de op de strook aangegeven frankeersoort variaties in de printopdruk te onderscheiden. Er zijn stroken met en stroken zonder de opdruk 'Philatelic HQ' (respectievelijk afb. 12 en 13).

Afb. 14

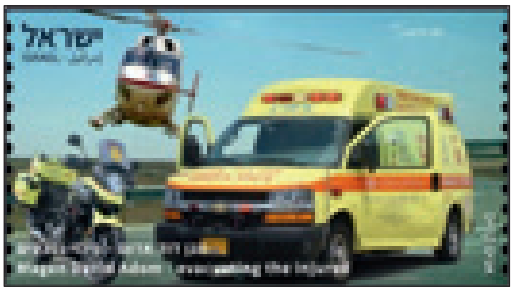

Afb. 15

Israël

Israël Post is dit jaar begonnen met een nieuwe reeks automaatstroken. Afgebeeld worden reddings- en hulpdiensten als brandweer, ambulance en dergelijke. Hiermee wordt het grote maatschappelijke nut van deze diensten op treffende wijze in beeld gebracht. De hier afgebeelde stroken zijn zo van de rol gekomen, zonder een frankeerwaarde er op geprint.

Op drie januari van dit jaar werd de eerste strook (afb. 14) uitgegeven. U ziet op de strook o.a. de brandweer, de ambulance en de politie. Noodzakelijk voor een goed functionerende maatschappij.
Op 9 februari twee stroken. Eén waarop u voertuigen voor ambulancediensten (afb. 15) ziet staan en één waar, zeer actueel, op COVID 19 wordt getest (afb. 16).

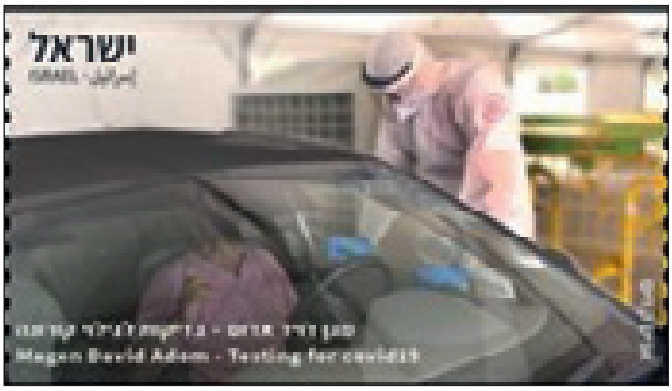

Afb. 16

Luxemburg

Afb. 20

Afb. 21

Onlangs zijn enkele automaten in het hertogdom vervangen door nieuwe automaten. De frankeerwaardeprint van de automaat op de stroken is nu met decimaalpunt in plaats van met komma. Verder staat in de nullen een schuine streep en staat boven de transactiecode de landcode van het land van bestemming. Voor niet EU landen kan ook het woord document op de strook worden geprint. Afgebeeld ziet u twee stroken waarop de nieuwe print is afgedrukt (afb. 20 en 21).

Kanaaleilanden Guernsey en Jersey

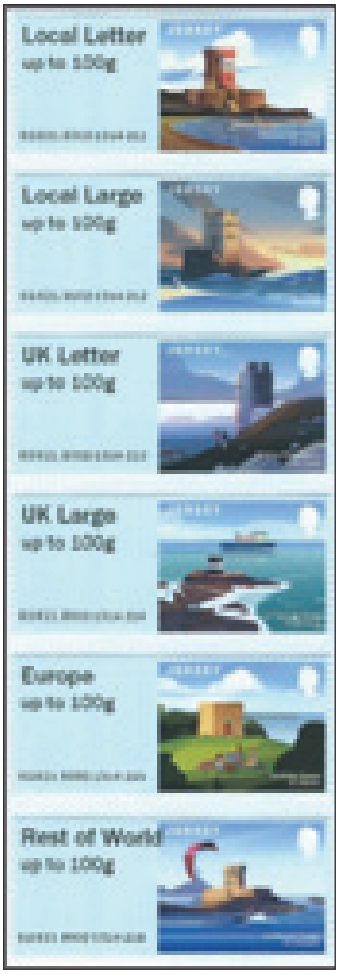

Afb. 17

Afb. 18

Afb. 19

Een mooie serie automaatstroken werd op 17 februari 2021 door Jersey Post uitgegeven. Op de stroken staan 'coastal towers' afgebeeld (afb. 17). Coastal Towers zijn verdedigingswerken. Langs de kust van Jersey zijn vele torens en fortificaties te vinden. Ze moesten het eiland beschermen tegen een Franse invasie. Ook de Duitsers hebben er torens gebouwd tijdens de Duitse bezetting van het eiland in WO 2. Zeven torens ziet u afgebeeld op de stroken. Op één strook ziet u twee torens; op de voorgrond een verdedigingstoren en op de achtergrond een vuurtoren. Dat is de vuurtoren van Corbiere die op afstand wel een kasteel in de zee lijkt te zijn. De op de voorgrond weergegeven verdedigingstoren wordt 'La Rocco Tower' genoemd en is in de achttiende eeuw gebouwd, in een tijd dat Engeland en Frankrijk elkaar vijandig gezind waren. Deze post & go stroken geven wel aanleiding om zich te verdiepen in de geschiedenis van het eiland.
Eveneens op 17 februari gaf Guernsey Post een serie ATM stroken uit, gewijd aan de vliegtuigen (afb. 18) die het eiland regelmatig aandeden voordat de Corona Pandemie aanbrak. Het zijn de vliegtuigen van regionale vliegmaatschappijen zoals Blue Islands en Aurigny Airways.
In verband met de Virtual Stampex die gehouden werd van 25 maart tot en met 27 maart werden de stroken voor die dagen voorzien van de speciale print 'Virtual Spring Stampex 2021' (afb. 19). Om rekening te kunnen houden met de maatregelen als gevolg van de Coronapademie hebben de organisatoren de Stampex-beurs net zoals in 2020, virtueel, op internet, laten plaatsvinden.
Zowel de stroken van Jersey als die van Guernsey zitten op doorzichtig plastic dragerfolie. Deze folie is dunner dan het oude dragerpapier waardoor en meer stroken op een rol kunnen. Bovendien trekt het folie geen stof aan waardoor de automaat minder onderhoud behoeft. De stroken zijn in offset gedrukt door Walsall Security Printing. De stroken kunnen voor 6 tariefklassen beprint worden.

Spanje

De Virtual Stampex is niet de enige digitale postzegelbeurs die gehouden werd. Door de Corona maatregelen wordt steeds meer uitgeweken naar het internet, naar de digitale mogelijkheden. Zo ook in Spanje. Daar vond van 28 tot en met 31 november 2020 de jaarlijkse Exfilna plaats, niet fysiek in het stadje Cáceres, zoals oorspronkelijk was gepland, maar digitaal (afb. 24). Correos gaf twee stroken uit, elk met een afbeelding van een bezienswaardigheid van het oude stadje. Te zien op de stroken zijn een oud waterreservoir (afb 22) en een paleistoren (afb. 23). Net als voorgaande edities zijn er vier waardes waarmee de stroken beprint kunnen worden. De stroken zijn gedrukt door Walsall Security Printers.

Afb. 22

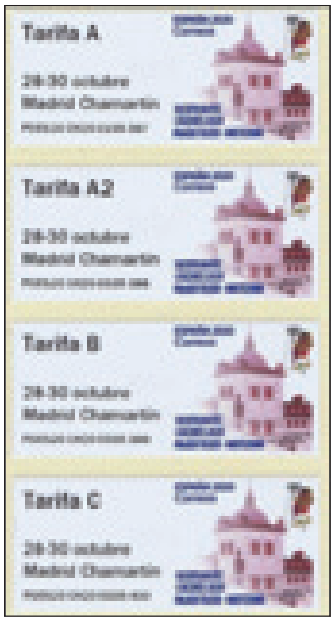

Afb. 23

Afb. 24

Portugal

CTT (Correios, Telégrafos e Telefones) Post gaf op 24 maart (wereld tuberculose-dag) een drietal stroken uit waarop de bestrijding van TBC, tuberculose, onder de aandacht wordt gebracht. 'End TB' ziet u op de stroken staan. Van ziek naar gezond (afb. 25 a, b, c) wordt op de drie stroken op een beeldende manier weergegeven. Afgebeeld ziet u de drie stroken met frankeerwaarden voor 'correo azul', een soort priority, en één strook voor gewone verzending (afb. 26).

Afb. 25a

Afb. 25b

Afb. 25c

Afb. 26

Automaatstroken Nederland

door
Joost Hoogendoorn

Het vervolg na de laatste editie in 2019

Afb. 1

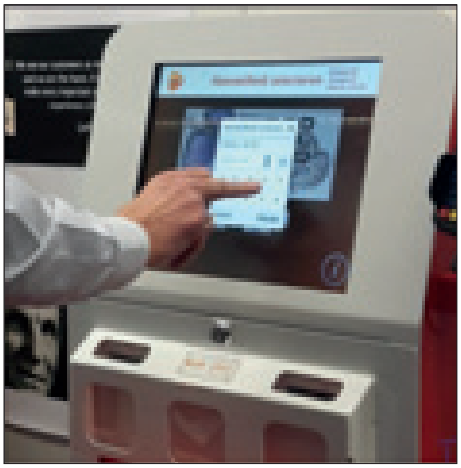

Afb. 2

Hier ziet u het codeplaatje (afb. 1) van de door PostNL in het geheim aangehouden IAR post & go automaat en de arm en hand (afb. 2) van een PostNL medewerker die met de automaat bezig is.

U zult wel denken, is er al niet voldoende over geschreven, over de vlinder en tulp automaatstroken? Het antwoord is nee. In bulletin 183 (mei 2019) ging het onder andere over de laatste editie van deze automaatstroken. Vermeld werd er dat de inzet van één automaat nog door PostNL werd overwogen. Het zou gaan om unit NL03, de IAR Post & Go automaat die in het postkantoor aan het Haagse Kerkplein geruime tijd dienst heeft gedaan. PostNL gaf verder geen informatie over het gebruik van de automaat. Het bedrijf hulde zich in stilzwijgen, vragen werden niet beantwoord. Ook Bob Fothergill, de IAR technicus cq begeleider van het automatenproject vanuit het Verenigd Koninkrijk, gaf aan niet goed te weten wat PostNL van plan was met het apparaat.

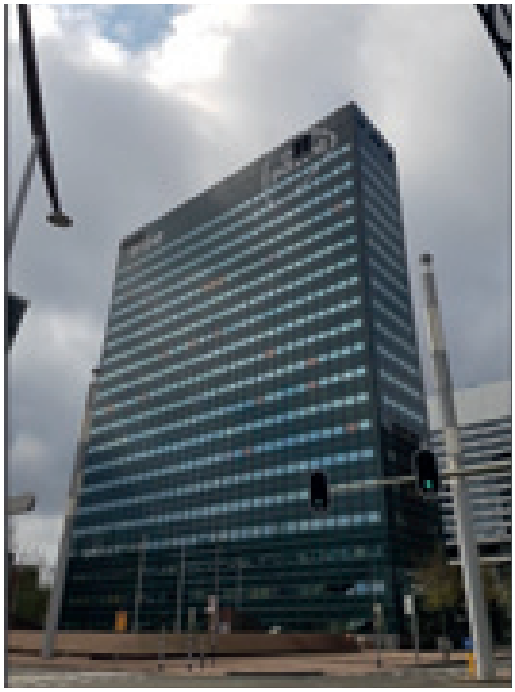

Afb. 3

Pas nu is gebleken dat het postbedrijf na januari 2019 automaat NL03 heeft ingezet, strikt alleen voor intern gebruik, alleen voor PostNL medewerkers van het hoofdkantoor van PostNL in Den Haag (afb. 3). Dit betekent dat de automaatstroken met opdruk 'Laatste editie' die in het kader van de Filateliebeurs in januari 2019 werden uitgeprint niet de laatste editie van de tulp- en vlinderstroken vormen. Het officiële bericht toen was dat na de filateliebeurs van januari 2019 PostNL zou stoppen met de automaten. Zie hiervoor ook Collect 97 uit het najaar van 2018.

Afb. 4

De print op het zegelbeeld van de stroken uit het hoofd-kantoor van PostNL is gelijk aan de print die afgedrukt werd ten tijde van de opstelling van de automaat in het Haagse postkantoor aan het Kerkplein. De bonnen die erbij horen geven wel duidelijk aan waar de stroken zijn getrokken. Op de bon (afb. 4) ziet u staan: **'Post NL Den Haag',** 'Hoofdkantoor PostNL', Beatrixlaan 23, Den Haag, Postcode, en daarna 'date of issue'. Opvallend op de bon is het woord 'postcode'. Bij het instellen van de automaat naar de wensen van de opdrachtgever is waarschijnlijk niet begrepen dat in plaats van het woord postcode de postcode vermeld moest worden, te weten 2595 AK.
De vlinder- en tulp automaatstroken zelf die na februari 2019 in het hoofd-kantoor van PostNL zijn getrokken, zijn alleen te identificeren aan de hand van de codereeksen die op de stroken vermeld staan.

Afb. 5

De codereeksen op de stroken geven informatie over waar en wanneer de stroken getrokken zijn. Zo ziet u op één van de stroken in kwestie **'CONL19 NL03 5894-024'** (afb. 5) staan. De reeks beslaat 20 posities (nb: een spatie is ook een positie).
De C geeft het soort automaat aan. De tweede positie geeft de maand aan waarin de strook is getrokken. Voor de eerste 9 maanden wordt een cijfer gebruikt en voor de laatste drie maanden de eerste letter van de maand omdat die maanden met twee cijfers worden aangegeven (wat niet zou passen in de codereeks). Voor de hier vermelde codereeks geldt dat de strook waar de reeks op staat dus in Oktober is getrokken. De volgende vier posities (NL19) geven het land en het jaar aan waarin de strook is getrokken. NL03 is een codenaam voor de automaat. De vier cijfers die volgen geven het sessienummer aan. Hier, voor de aangehaalde codereeks, is het 5894. De laatste drie cijfers geven aan hoeveel stroken er in het kader van die sessie zijn getrokken en betaald.

Afb. 6

De vier stroken hier afgebeeld (afb. 6) zijn getrokken in januari 2020. De codereeks begint met C1NL20. Dit zijn waar-schijnlijk de eerste stroken na het weer opstarten van de automaat na een tijd uitgeschakeld te zijn geweest. Als de eerste strook niet in de juiste positie ligt, dan draait de automaat die onbeprint door en wordt de eerst-volgende strook wel beprint.
Er verschijnt dan als paar een onbeprinte en een beprinte strook.

Omstreeks eind maart 2019 is automaat NL03 in het hoofdkantoor van PostNL ge-installeerd en aangezet. Voor de vroegst getrokken automaatstroken uit NL03 op het hoofdkantoor in Den Haag begint de codereeks dus met C3. De stroken die als zogenaamde laatste editie in het kader van de Filateliebeurs in 2019 zijn getrokken, hebben op de tweede positie van de reeks een 1 staan (voor januari).

Afb. 7

Dankzij Jacques van Zandvoort, mijn informant in deze, is het mogelijk om een indicatie te geven omtrent de aantallen die in het hoofdkantoor van PostNL uit automaat NL03 getrokken zijn. Die indicatie kan worden gegeven aan de hand van de rugnummers. De nummering gaat van hoog naar laag. Op 28-10-2019 was voor de vlinderstroken het rugnummer 1245. Op 24-09-2020 was het rugnummer op de laatste vlinderstrook 0828. In die periode zijn er dus 417 vlinderstroken getrokken. Voor de tulp stroken was het rugnummer op 28-10-2019 1411. Op 24-09-2020 stond op de achterkant van de laatste tulpstrook 1228. In de genoemde periode zijn er dus 183 tulpstroken getrokken. Naar inschatting, rekening houdend met de sessionnummers die bekend zijn van de Filateliebeurs in januari 2019, zijn er van maart '19 tot in oktober '19 hooguit 90 vlinderstroken en 85 tulpstroken getrokken. In totaal zijn er in het hoofdkantoor ongeveer 500 vlinderstroken en 200 tulpstroken getrokken.

De laatste stroken uit automaat NL03 werden volgens Jacques getrokken op 24 september 2020. De codereeks begint dan met C9NL20. Het sessie nummer is 5959. Dat staat zowel op de bon (afb. 7) als op de er bij horende stroken (zie afbeeldingen 8 a en 8 b). Na 24 september werd de automaat ingepakt en klaargezet voor verzending naar Engeland.

Afb. 8a

Stroken die vanaf maart 2019 uit automaat NL03 werden getrokken zijn zeer moeilijk te vinden. Dit geldt met name voor de stroken die in 2020 zijn getrokken. Door het beleid ten aanzien van thuiswerken was er lange tijd vrijwel geen personeel op het hoofdkantoor van PostNL en werd automaat NL03 dus amper gebruikt. De automaat werd in verband hiermee ook vaak uitgezet en soms waren er ook storingen waardoor er helemaal niets mee gedaan kon worden. Het contract voor gebruik van de automaat werd per 30-09-2020 door PostNL opgezegd. Het apparaat heeft daarna nog enige tijd ingepakt gestaan in het hoofdkantoor waarna het omstreeks november/ december 2020 verstuurd is naar de fabrikant in Engeland.

Afb. 8b

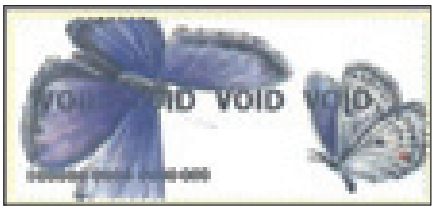

Afb. 9

Afb. 10

Prints voor het testen en beoordelen van lettertypes

De IAR Post & Go automaat heeft de mogelijkheid om op proef na te gaan of het apparaat een strook kan uitprinten. Alleen de beheerder of de monteur kan daartoe een opdracht geven. In de eerste maanden, waarschijnlijk tot in mei 2017, werden de stroken voor een test beprint met het woord **'VOID'** (afb. 9). Dit woord kan hier vertaald worden met 'ongeldig'. In mei 2017 bleek dat de testprint vervangen was door het woord **'ONGELDIG'** (afb. 10).

Afb. 11

Afb. 12

Wat vrijwel niet bekend is, is dat de IAR automaten ook een mogelijkheid hadden om de geschiktheid van lettertypes te laten beoordelen. Niet elk lettertype is even gemakkelijk leesbaar, zeker niet op automaatstroken. Ook moet het lettertype kunnen voldoen aan esthetische voorwaarden. Zo moet het bijvoorbeeld passen bij de afbeelding op de strook. Mijn verbazing was groot toen ik voor het eerst stroken zag met een testprint voor het beoordelen van letters en tekens op stroken (afb. 11 op vlinderstroken en afb. 12 op tulpstroken). Zo'n testprint omvat de diverse tekens, cijfers en alle letters van het alfabet. Daarbij staat zelfs een speciale zin, een pangram. Een pangram is een zin waarin alle letters van het alfabet voorkomen. Voor sommigen is het een uitdaging om een zo kort mogelijke zin te maken die aan deze voorwaarde voldoet. Een voorbeeld van een Nederlandse pangram is de volgende zin: 'Op brute wijze ving de schooljuf de quasi-kalme lynx.'

Afb. 13

Op de stroken staat o.a. de volgende Engelse zin: 'The quick brown fox jumps over the lazy dog.' (De snelle bruine vos springt over de luie hond.) (afb. 13). Dit is een heel bekende pangram die standaard voor letterproeven wordt gebruikt. Zo'n letterproef kan dus ook gedaan worden met de IAR Post & Go automaat voor automaatstroken. Bijzonder is dat de automaat de print op meerdere stroken zet, 8 of 9 stroken achter elkaar. Daarbij komen dan nog enkele geheel onbeprinte stroken en stroken waarop alleen lijnen staan. Bij elke strip die voor zo'n letterproef wordt uitgeprint, zit ook een strook die half door de automaat is afgesneden. De ruimtes tussen de stroken blijven onbeprint. De printer stopt telkens aan het einde van de strook en gaat verder op de volgende strook, precies vanaf het punt waarop de printer was gestopt op de vorige strook. Een volledige letterproefprint omvat zo'n 13 stroken. Dit geldt zowel voor de tulp als voor de vlinderstroken.

Het pangram ziet u 2 maal op de stroken staan, in kleine letters en in grote letters. De maat van de letters staat in punten voor de zinnen aangegeven: 12 voor de kleine letters en 18 voor de grote letters. Een punt is een typografische eenheid voor de grootte van letters. De zin op de vlinderstroken is goed te lezen. Op de tulpstroken is het pangram met de grote letters over de zwarte priority-druk heen geprint waardoor de meeste letters van die zin moeilijk te lezen zijn.

Afb. 14

Op de eerste stroken van de strip ziet u de volgende woorden: 'Open Type Layout, True Type Outlines' (afb. 14). Voor de DTP-er of graficus zullen dit bekende woorden zijn. Zelf moest ik gaan googelen om de betekenis te achterhalen. Deze woorden slaan op de lettertypen en de gebruiksmogelijkheden ervan. 'True Type' lettertypen kunnen naar elk formaat worden vergroot of verkleind en zijn in alle formaten duidelijk en leesbaar.

‘Open Type’ lettertypen omvatten meer tekens en kunnen worden verzonden naar elke printer of elk ander uitvoerapparaat dat door Windows wordt ondersteund. Dat is handig voor bediening op afstand, zoals ook bij de IAR post & go automaat mogelijk is. Op de eerste stroken met print is het gebruikte lettertype te zien waarop het printprogramma voor de automaat is ingesteld. De naam van het op de stroken gebruikte lettertype staat achter ‘Fontname:’ ‘Cheffin Bold’ staat er.

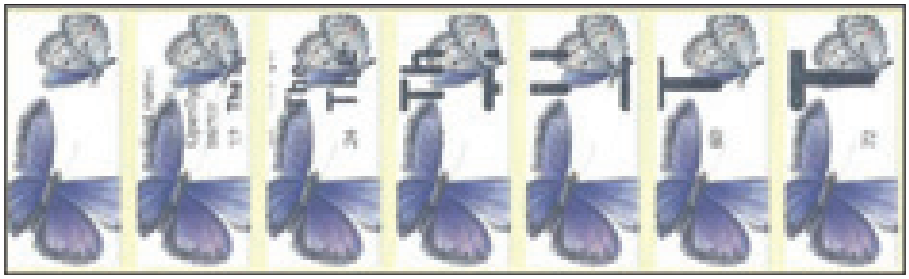

Afb. 15

Afb. 16

Bijzonder is ook dat het programma de automaat ook horizontaal kan laten afdrukken (afb. 15 en 16) in plaats van verticaal. Een horizontale print is geprint in de lengte-richting van de stroken. De horizontaal geprinte strip omvat 7 of 8 stroken waarvan de eerste strook onbeprint is. Op de tweede strook ziet u onder de woorden ‘Open type’ in miniatuur de in het programma beschikbare cijfers, letters en tekens staan (afb. 17) die voor het printen gebruikt kunnen worden.

Afb. 17

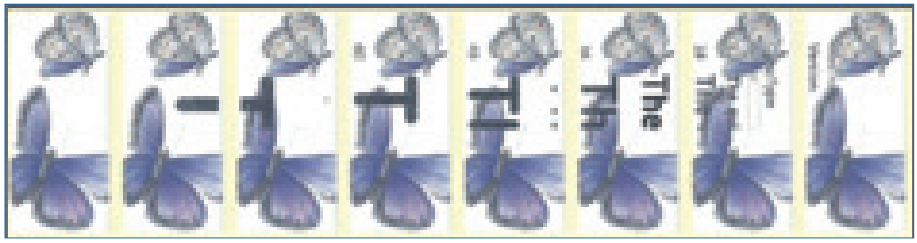

Afb. 18

Afb. 19

De horizontale print op de stroken begint telkens met de eerste letters van het pangram. Een strip stroken waarop de testprint horizontaal staat afgedrukt laat in oplopende grootte alleen de eerste letters van het pangram zien. Voor de letters staat de grootte in punten aangegeven. De grootste lettermaat op de getoonde stroken is 72.

Opmerkelijk is dat de automaat de horizontale print ook kopstaand op de stroken kan afdrukken (afb. 18 en 19). Er hoeft, zo werd mij te kennen gegeven, daarvoor geen strip omgekeerd in de automaat gedaan te worden. Het is blijkbaar een kwestie van een paar drukken op diverse knoppen.

Ook op bonpapier kan de testdruk worden uitgeprint; gewoon, horizontaal en kopstaand. Als het bonpapier zowel aan de voorkant als aan de achterkant geheel blanco is, dan is er geen verschil te zien tussen kopstaand en niet kopstaand (afb. 20). Op PostNL bonnenpapier dat op de achterkant bedrukt is, kunt u het verschil tussen een kopstaande (afb. 22) en niet kopstaande print (afb. 21) wel zien. Aan de doorschijnende letters ziet u dat het gaat om een kopstaande print.

Afb. 20

Afb. 21

Afb. 22

Stroken met een deel van de print en geplakt op brief werden zo te zien wel geaccepteerd door de sorteermachines van PostNL (afb. 23).

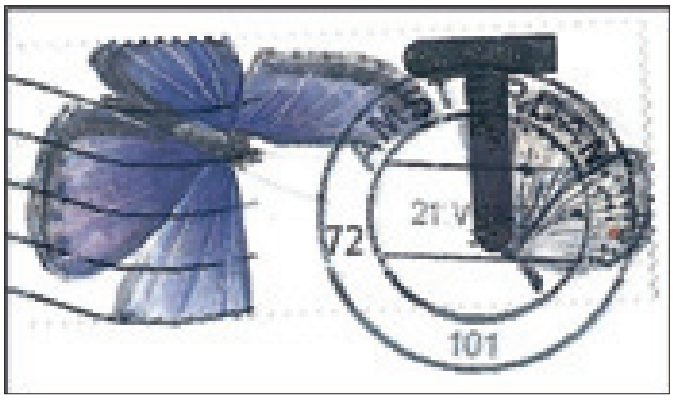

Afb. 23

Van de hier beschreven testdrukken, beter is om te spreken van letterproeven, op automaatstroken bestaan er maar heel weinig. Ze tonen de veelzijdigheid van de IAR post & go automaat voor wat betreft de printmogelijkheden. Jammer dat PostNL met de automaten is gestopt.

Postzegelboekjes 2021

04-05-21
door Walter de Rooij

LAND	DATUM	CATALOGUSNR.		MOTIEF	NOMINAAL	INHOUD
ÅLAND	jun 9	39		Premiers van Åland	EUR 16.00	8x € 2.00
ALBANIË	feb 22	42		Europa 2020 (1) De Post in het verleden (+ 75L)	LEI 475	1x150,1x250 lekë
AUSTRALIË	jan 25	971	Z	Memorabele momenten: geboorte (konijntjes)	AUD 11.00	10x $1.10
	jan 25	972	Z	Memorabele momenten: voor bedankkaart	AUD 11.00	10x $1.10
	jan 25	973	Z	Memorabele momenten: ballonnen (verjaardag)	AUD 11.00	10x $1.10
	jan 25	974	Z	Memorabele momenten: hart (Valentijnsdag)	AUD 11.00	10x $1.10
	jan 25	975	P	Voor huwelijksuitnodigingen (+0.75)	AUD 35.95	16x $2.20
	feb 16	976	Z	Helden in de frontlinie	AUD 11.00	10x $1.10
	mrt 22	977	Z	Holden iconen: 1948 Holden 48-215	AUD 11.00	10x $1.10
	mrt 22	978	Z	Holden iconen: 1963 Holden EH Premier	AUD 11.00	10x $1.10
	mrt 22	979	Z	Holden iconen: 1968 Holden HK Monaro	AUD 11.00	10x $1.10
	mrt 22	980	Z	Holden iconen: 1971 Holden HQ	AUD 11.00	10x $1.10
	mrt 22	981	Z	Holden iconen: 2006 Holden VE Commodore	AUD 11.00	10x $1.10
	mrt 26	982	Z	Legendarische cricketspelers: Dennis Lillee	AUD 11.00	10x $1.10
	mrt 26	983	Z	idem, Alan Border	AUD 11.00	10x $1.10
	mrt 26	984	Z	idem, Jason Gillespie	AUD 11.00	10x $1.10
	mrt 26	985	Z	idem, Ricky Ponting	AUD 11.00	10x $1.10
	mrt 26	986	Z	idem, Ellyse Perry	AUD 11.00	10x $1.10
	mrt 26	987	Z	idem, Adam Gilchrist	AUD 11.00	10x $1.10
	apr 13	988	Z	Opdat we niet vergeten (WO II)	AUD 22.00	20x $1.10
AZERBEIDJAN	?	26		Europa 2021, bedreigde inheemse dieren	AZN ?	?m
CANADA	jan 15	762	Z	Nieuwjaarscyclus	CAD (11.04)	12x P ($0.92)
	jan 22	763	Z	Zwarte geschiedenis: Grove – Valley	CAD (9.20)	10x P ($0.92)
	feb 16	764	Z	Zoogdieren in de sneeuw	CAD (9.20)	10x P ($0.92)
	mrt 1	765	Z	Bloesem van de wilde appel (malus)	CAD (9.20)	10x P ($0.92)
	apr 8	766	Z	Juno Award, Canadese muziekprijs	CAD (4.60)	5x P ($0.92)
	apr 15	767	Z	Insuline 1921 – 2021	CAD (9.20)	10x P ($0.92)
	apr 22	768	Z	EID (feestdagen in de islam)	CAD (9.20)	10x P ($0.92)
CHINA	jan 5	58		Jaar van de Os	CNY 12.00	10x120 fen
CHRISTMAS ISL	jan 8	SP 15	P	Jaar van de Os (+1.35)	AUD 29.95	18x$1.10, 2x$2.20 en $3.30
CYPRUS	mei 6	53		Europa 2021: zeehond Midd. Zee / Cypr. Bij	EUR 3.92	4x €0.34, 4x €0.64
D. BUND	feb 4	121	Z	Vrouw Holle, sprookje van Grimm	EUR 12.00	10x € 0.80 + € 4.00
ESTLAND	mrt 1	14	Z	Korenbloem, nationale bloem van Estland	EUR 3.60	4x €0.90
FAERÖER	feb 19	70	Z	Fugloy: Kirkja en Hattarvík	DKK 122.00	3x17, 3x27kr
	apr 26	71	Z	Europa 2021: papegaaiduiker	DKK 122.00	3x17, 3x27kr
FINLAND	jan 20	165	Z	Valentijnsdag (dieren en bloemen)	EUR (10.50)	6x binnenland (€1.75)

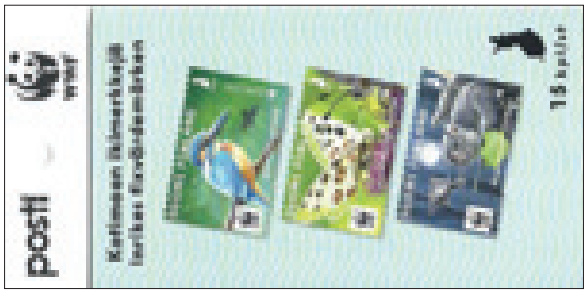

Finland 166

	apr 28	166	Z	Europa: bedreigde inheemse dieren	EUR (26.25)	15x binnenland (€1.75)
	apr 28	167	Z	150 Jaar postkaarten in Finland	EUR (10.50)	6x binnenland (€1.75)
FRANKRIJK	jan 2	5258 c2	Z	6x Marianne paars, met Matrix-code	EUR (9.00)	6x internationaal (€1.50)
	jan 6	3171	Z	Mozaïek van landschappen	EUR (15.36)	12x prioritaire (€1.28)
	feb 15	3172	Z	Voetafdrukken van dieren	EUR (12.96)	12x lettre verte (€1.08)
	feb 15	5199 c18	Z	12x Marianne rood, kafttekst: format feuille	EUR (15.36)	12x prioritaire (€1.28)
	mrt 15	5198 c16	Z	12x Marianne groen, kafttekst: élection 2000	EUR (12.96)	12x lettre verte (€1.08)

Frankrijk 3173

	mrt 29	3173	Z	Vassily Kandinsky	EUR (12.96)	12x lettre verte (€1.08)
	apr 12	5199 c19	Z	12x Marianne rood, kafttekst: commandez…	EUR (15.36)	12x prioritaire (€1.28)
	apr 24	2065	Z	Rode Kruis: on peut le faire (we kunnen het)	EUR (12.80)	10x lettre verte + € 2.00
	mei 10	3174	Z	Zeg het met bloemen	EUR (12.96)	12x lettre verte (€1.08)

Postzegelboekjes 2021

04-05-21
door Walter de Rooij

LAND	DATUM	CATALOGUSNR.		MOTIEF		NOMINAAL	INHOUD
	mei 17	5198 c17	Z	12x Marianne groen, kafttekst: RDV salon		EUR (12.96)	12x lettre verte (€1.08)
	jun 17	3175	Z	Het schaakspel		EUR ?	
	jun 17	3176	Z	De kleine prins, een modern sprookje		EUR ?	
	jun 21	?	Z	Timbres suivi (te volgen met track & trace)		EUR ?	?
GR BRITTANNIË	jan 14	PM 80	Z	Nationale Parken		GBP (5.10)	6x 1st (£ 0.85)
	feb 16	PM 81	Z	40 Jaar tv-serie 'Only Fools and Horses'		GBP (5.10)	6x 1st (£0.85)
	feb 16	DY 37	P	40 Jaar tv-serie 'Only Fools and Horses'	(+2.53)	GBP (23.70)	9x1st(85),3x29,2x2nd(66),6x1.70
	mei 28	PM 82	Z	Paul McCartney		GBP (5.10)	6x 1st (£0.85)
	mei 28	DY 38	P	Paul McCartney		GBP ?	?
	nov 2	LX 65	Z	Kerstzegels		GBP	?x1st
	nov 2	LX 66	Z	Kerstzegels		GBP	?x 2nd
GRIEKENLAND	mrt 18	152	Z	#MeToo-zegels		EUR 9.00	10x €0.90

Griekenland 153

	mrt 25	153	P	Griekse onafhankelijkheidsoorlog	(+ 3.80)	EUR 12.00	1x €0.20, 1.00, 3.00, 4.00
	apr 6	154	Z	Toeristenboekje: Centraal Macedonië		EUR 9.00	10x €0.90
	mei 6	155	z	Europa: edelhert, dolfijn		EUR 13.00	2x €2.00, 2x €4.50
	?	156	Z	Toeristenboekje: Ionische Eilanden		EUR 9.00	10x €0.90
	?	157	Z	Toeristenboekje: Kreta		EUR 9.00	10x €0.90
GROENLAND	jun 8	54	Z	Europa 2021: bedreigde dieren		DKK ?	?
	nov 9	55	Z	Kerstzegels		DKK ?	?
IERLAND	jan 28	228	Z	Liefde en huwelijk		EUR (10.00)	10x N (binnenland, €1.00)
KROATIË	mrt 22	90		Fauna van Kroatië: tuimelaardolfijn		HRK 33.00	10x3.30kn
	mrt 22	91		Fauna van Kroatië: duifoorbel (zeeduivel)		HRK 33.00	10x3.30kn
	mrt 22	92		Fauna van Kroatië: onechte karetschildpad		HRK 65.00	10x6.50kn
MACAO	jan 7	20		Jaar van de Os	(+6.00 pat)	MOP 40.00	2x 2.50, 4.00, 4.50, 6.00 pat
MAN, EILAND	apr 12	99	Z	The Calf of Man (eilandje onder Man)		GBP (6.20)	10x 1st (62p)
NEDERLAND	mrt 22	PR 92	P	Duurzaamheid	(+2.85)	EUR (12.45)	10x1 (€0.96)
	mei 10	PR 93	P	Europa: bedreigde bijen	(+2.85)	EUR (12.45)	10x1 (€0.96)
	jun 14	PR 94	P	Typisch Nederlands: rijtjeshuizen	(+2.85)	EUR (12.45)	10x1 (€0.96) ?

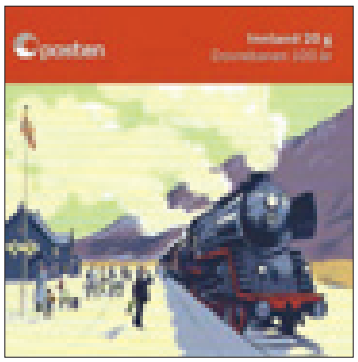

Noorwegen 210

Noorwegen 211

NOORWEGEN	apr 16	210	Z	100 Jaar Dovre spoorlijn		NOK (180)	2x 5x innland (18.00kr)
	apr 16	211	P	100 Jaar Dovre spoorlijn	(+153kr)	NOK (189)	1x 2 innland (18.00kr)
	jun 11	212	Z	Dieren op de boerderij		NOK ?	?
	okt 2	213	Z	Research, innovatie, technologie		NOK ?	?
	nov 5	214	Z	Kerstboekje		NOK ?	?
SINGAPORE	jan 8	102	Z	Dierenriemserie: Jaar van de Os		SGD 3.00	10x 1st local (30c)
SRPSKA REP.	apr 15	24		Europa 2021: schildpad, muis		BAM 9.30	2x1.95, 2x2.70b
TSJECHIË	jan 20	207		Karnaval (Tsjechisch: Masopust)		CZK (152)	8x B (19 kr) + 4 vignetten
	jan 20	208		Traditie ontwerpers: Vàclav Zapadlik		CZK (152)	8x B (19 kr)

Postzegelboekjes 2021

04-05-21
door Walter de Rooij

LAND	DATUM	CATALOGUSNR.		MOTIEF	NOMINAAL	INHOUD
	mrt 24	209		Negrelli viaduct (met trein)	CZK (152)	8x B (19 kr)
VER. STATEN	feb 23	452	Z	Bloemenpracht in de tuin	USD (11.00)	20x for ever (55c)
	apr 9	453	Z	Koffieboekje: espresso, café latte, cappuccino…	USD (11.00)	20x for ever (55c)
VIETNAM	apr 29	61		Veilig leven tijdens COVID-19 pandemie	VND 40.000	10x4000d
ZWEDEN	jan 14	674	Z	400ste Verjaardag Gothenburg	SEK (120)	10x brev (12 kr)
	jan 14	675	Z	De kostbare natuur	SEK (120)	10x brev (12 kr)
	apr 29	676	Z	100 Jaar vrouwenkiesrecht	SEK (120)	10x brev (12 kr)
`	apr 29	677		Klassiek Zweeds porselein	SEK 120	5x 24 kr
ZWITSERLAND	mei 6	197		Pro Patria 2021:fresco, plastiek	CHF 14.00	4x 0.85+0.40, 4x 1.00+0.50

P = prestigeboekje
PP= prestigeboekje met persoonlijke zegels
p = Pakje: 20 strips van vijf zegels, bijeen geniet
Z = boekje met zelfklevende zegels
V = vouwboekje (USA: convertible booklet)

* = nieuw land of gebied
a = telblok op elk 25/50e boekje
b = komt voor links/rechts of boven/onder geplakt
c = komt voor met of zonder nummer op marge, en al of niet doorgeperforeerde marge

Walter de Rooij

Vooruitblik op Bulletin 192 (augustus 2021)

door
Hens Wolf

Deze keer is het niet gelukt een artikel over persoonlijke postzegels in velletjes, boekjes en mapjes te publiceren. Daarom gaat hierbij vast een vooruitblik over persoonlijke postzegels en andere filatelistische bijzonderheden van de Grand Canyon in Arizona (USA).
Wist u dat er diep in de Canyon een soortement postkantoortje is in de Phantom Ranch? De Ranch is alleen bereikbaar te voet of op een muilezel na een afdaling van 1500 meter. Hoe dat werkt, leest u in het volgende Bulletin.

Een Spaanse Epelsa uitgifte

door
Hens Wolf

Rond het jaar 2000 gaf de Spaanse PTT (Correos) regelmatig automaatzegels uit met fraaie afbeeldingen van veelsoortige onderwerpen als oude auto's, motoren, schilderijen, landschappen, bekende Spanjaarden, etc. Ze komen uit loket-frankeermachines, die worden bediend door postmedewerkers in alle Spaanse postkantoren.

Eén van die motieven was ook een gestyleerde weergave van Spanje, uitgekomen in juni 2001, precies 20 jaar geleden dus. Er zijn er miljoenen van uitgegeven. Ik heb eens een aantal van die zegels naast elkaar gelegd en kwam tot soms aardige ontdekkingen.

Om te beginnen waren er twee soorten automaten in bedrijf, waarvan de opdruk onderling afweek. De Epelsa automaat printte de waarde met slanke sterren en cijfers, aanvankelijk met de opdruk in peseta's. De afkorting PTS werd laag en hoog gedrukt. Er waren vier, vijf of zes posities beschikbaar voor de waarde (afb.1).

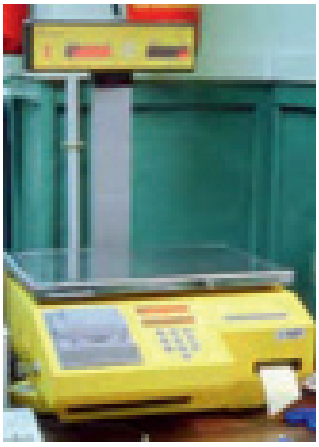

Afb. 1

Afb. 2

De tweede automaat stond bekend als Mobba. Die printte dikke sterren en cijfers (vier posities). PTS komt alleen op de onderlijn voor (afb.2).

Vanaf 1 januari 2002 was de opdruk met het €-teken. Deze stroken komen voor met drie en vier posities voor de komma (afb.3).

Afb. 3

Het komt nu en dan voor dat de hele opdruk naar rechts is verschoven. Dan kan het €-teken helemaal buiten beeld vallen (afb.4).

Afb. 4

Links onder het midden staat een automaatnummer, meestal met vier cijfers. Een uitzonderlijk hoog nummer is 64511. Er kwamen echter ook zegels voor zonder automaatnummer (afb.5).

Afb. 5

Afb. 6

Afb. 7

Bijzonderheden
Ik merkte blauwe punten op, één rechts naast ESPAÑA en één in de tweede A (afb.6).

Aanvankelijk dacht ik dat dit iets eenmaligs was, maar na een tariefsverhoging (€0,53) trof ik op de bovenste zegel van een ongebruikte strip van twee zegels dezelfde blauwe punten aan (afb.7).

Afb. 8

De verschoven blauwe rand rond ESPAÑA geeft aan dat de zegels in ten minste twee drukprocessen werden gedrukt: de rode letters en de blauwe rand zijn niet tegelijk aangebracht (afb.8).

Op sommige zegels is de afbeelding niet in het midden van het zegelpapier terecht gekomen. Op de eerste zegel is de afstand tussen bovenrand en C O R R E O S breed en op de tweede zegel smal (afb.9).

Afb. 9

Een enkele maal zag ik een zegel met grotendeels weggevallen druk CORREOS aan de bovenzijde (afb.10). De inkt is in een heel dunne laag aangebracht. Bij sommige stroken is die laag losgekomen van het papier. De inkt is dan niet voldoende gehecht aan het papier. Mijns inziens komt het niet door de invloed van water.

Afb. 10

Afb. 11

Links onder is op alle zegels het nummer van de automaat gedrukt. Op verreweg de meeste zegels blijft het daarbij. Echter, op een deel van de zegels is de datum van afgifte meegeprint. Ook komen er regelmatig zegels met plaatsnaam voor, alsook met datum + plaatsnaam (afb.11).

Afb. 12

Zegels met opdruk CONTROL CALIDAD (letterlijk: kwaliteitscontrole) komen regelmatig voor in diverse lettertypen. Het lijkt op een standaardinstelling, die door de installateur van de automaat moet worden uitgeschakeld of vervangen door de plaatsnaam van het postkantoor (afb.12).

Afb. 13

Zegels met tentoonstellingsopdruk en datum (Exfilnucol 2004 in Onda) komen uit een automaat die bij die gelegenheid is ingezet, meestal maar 1-3 dagen (afb.13).

Afb. 14

Enigszins bijzonder is de opdruk van de plaatsnaam in wat ik noem 'Braille'-puntjes. Dit is waarschijnlijk het gevolg van een processorstoring (afb.14).

Afb. 15

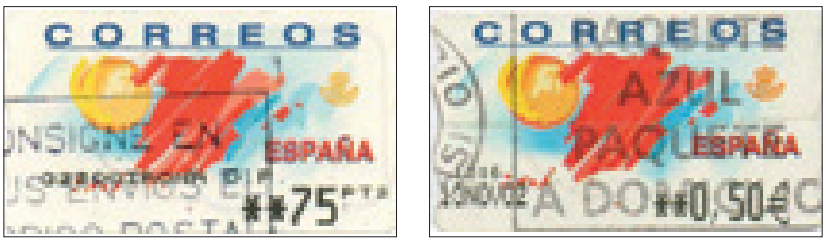

Afb. 16

In het programma bestond de mogelijkheid om het gewicht mee te printen op de zegel, niet alleen bij pakketten, maar ook op brieven en ansichtkaarten. In dit geval is de opdruk 'Peso: 16 g' (= gewicht: 16 gram) (afb.15).

Bij de posthoorn rechts doen zich kleurverschillen voor: geel en oranje (afb.16).

Kleurverschillen komen ook voor in de provincie Catalonië, de uitloper rechts boven. Die zijn ontstaan doordat er van deze zegel verschillende oplagen zijn gedrukt. De kleuren zijn rood, rozerood, roze en oranje (afb.17).

Afb. 17

De tekst werd middels thermodruk (inbranden) op de zegels aangebracht, maar tot een bepaalde temperatuur. Verbrande zegels kwamen voor als gevolg van oververhitting van het printmechanisme in de automaat. Deze zegels werden gewoon gebruikt en zijn nu en dan op post uit Spanje te vinden (afb.18).

Afb. 18

Afb. 19

Afb. 20

Afgaande op de Michel catalogus is er sprake van drie oplagen van de Turismo-uitgifte. Bij de eerste werd de afbeelding in offsetdruk op de strook aangebracht. De druk is in puntjes (afb.19).

Bij de tweede oplage werd het beeld in raster op de stroken gedrukt (afb.20).

Bij de derde oplage is op het zegelbeeld het embleem van Correos in fosfor aan de onderzijde op de stroken aangebracht (afb.21).

Afb. 21

We vinden CORREOS bovendien terug in microschrift vlak onder C O R R E O S bovenaan de zegels (afb.22).

Afb. 22

Afb. 23

Op de latere stroken 2003-2005 kwamen links naast de waarde de letters URG voor. Die staan voor URGENTE = spoedbestelling (afb.23 met dank aan Josep Jové, Tarragona ESP).

Afb. 24

Tenslotte staat de landkaart van Spanje niet alleen op automaatzegels, maar de Spaanse Post heeft ter stimulering van het toerisme in 2012 ook gewone getande postzegels uitgegeven met de opdruk TURISMO. Zo komen alle verzamelaars een beetje aan hun trekken (afb.24).

Postaumaatveiling 191 [12 juni 2021]

Bieden op alle kavels kan ook schriftelijk geschieden. Biedingen voor 10 juni aan:
H. de Ruiter, Koningsvarenstraat 23, 1531 SH Wormer. Ook kan geboden worden per e-mail tot 11 juni: ruiterhoek@gmail.com. Veilingkosten zijn 10 % voor de koper. Kavels voor de volgende veiling kunnen tijdens de bijeenkomst ingeleverd worden. Er worden weinig foto's van kavels afgebeeld. Een foto van een kavel kan, indien gevraagd, per e-mail worden toegezonden.

Kavel	Omschrijving	Inzet
	Hytech test juli-sep 2009	
101.	€ 0.01 met bon en € 0.01 PRIORITY met bon aanvullende waarde naar Wit Rusland; beide zegels met decimaalpunt	2,-
102.	€ 0,01 met bon en € 0,01 PRIORITY met bon aanvullende waarde naar Djibouti; beide zegels met decimaalkomma	2,-
103.	€ 0.00 (punt) PRIORITY en € 0,00 PRIORITY (komma) met nulbonnen	2,-
104.	€ 0.01 (punt) en € 0,01 (komma)	2,-
	aCon Hoofddorp TNT00102	
105.	€ 0,75 + bon met eindstrepen	4,-
106.	€ 99,99 VOID in paartje	10,-
107.	Strook ANTWOORDNUMMER met bruin i.p.v. oranje TNT-logo + bon met 'Testmachine TNT Post' (na 2 dagen gewijzigd in Kruidvat Hoofddorp)	2,-
108.	Strook ONGEFRANKEERD PAKKET met bruin i.p.v. oranje TNT-logo + bon met 'Testmachine TNT Post'	2,-
109.	Mapje persoonlijke postzegels Nederlandse Veteranendag 2009 (foto van binnenzijde)	3,-
110.	12 postzegelboekjes PB53b, 53c, 53d en 54 t/m 60 + boekjes Jan Jans en tennis, alle gesloten hangoog	10,-
111.	idem	10,-
112.	13 postzegelboekjes NL restant + 5 versch. boekjes Indonesië waaronder Amphilex 77	3,-
113.	EK voetbal 2000 presentatieset met onder meer mapje nr. 224 Nederland en postzegelboekje België	2,-
114.	idem	2,-
115.	FM 000, Oosterdokkade Type B, Lila lint w. 0005 groot uur (25.1.80)	2,-
116.	FM 000 Oosterdokkade Type B. Lila lint groot uur dd 25.1.80, 10 waarden van 0000-0009!	20,-
117.	FM 000 Oosterdokkade Type B. 2 gecodeerde brieven dd 25.1.80. Lila lint groot uur, 00040+0020 en 0060.	4,-
118.	7 FDC's FM 3053 t/m 3282+, 4 FD's op A4 form met 0000 waarde (FM 3053t/m 3055).	6,-
119.	FM 3053 Haarlem Baljuwslaan. Ongesneden 1,5 0000 strook met fraaie abklatsch op achterzijde.	5,-
120.	FM 3054 Amstelveen. Tien bijzondere stroken. Ook abklatsch en lila lint.	5,-
121.	FM 3054, 3x 5 cent strook met eindstrepen dd 2.3.90. 1x fraaie abklatsch van een gedateerde 0-strook.	4,-
122.	FM 5128. Kon. Wilhelminaplein. PROCESSOR-FOUT Waarde 0009!. (ongedateerde 0-strook, wafelgom)	7,-
123.	9 verschillende Amsterdamse stroken met rode eindstrepen (oa Boelelaan FM 5013 met wafelgom)	3,-
124.	12 verschillende Amsterdsamse Teststr (R)	4,-
125.	72 FM)-stroken op verschillende papier-soorten, gedocumentee5rd.	7,-
126.	144 stroken op verschillende papiersoorten, gedocumenteerd. Geen doubletten.	14,-
127.	Frama LS, 25 briefstukjes van kantoren. Met rode eindstr. Met ktr.stempel Veel FDC.	2,50
128.	FM 5206t/m 5211, Leiden Schipholweg. Waarde 0005, gestempeld + teststroken.	8,-
129.	FM 5200 t/m 5203, Den Bosch, Plevierstraat Waarde 0100, postfris en 0005 gest.	5,-
130.	Heerenveen, de 5 machines, FM 5204/5 en 5212t/m 5214. Teststroken en 0005 postfris en kantoorst 28.11.98.	6,-
131.	De vijf LS Machines van Amsterdam Buikslotermeerplein 226. Teststroken. 0005 postfris en gest.	10,-
132.	Nagler 1ste dag Zeestraat 29.5.1997. HE HALLO, bonnummer 0047!! + documentatie	10,-
133.	AS. 7 verschillende test/ demonstratiezegels	6,-
134.	Hallmark kaarten 2009. Gefeliciteerd Nr 7/8/23, met dubbele prijssticker 2,31 en 2,75.	4,-

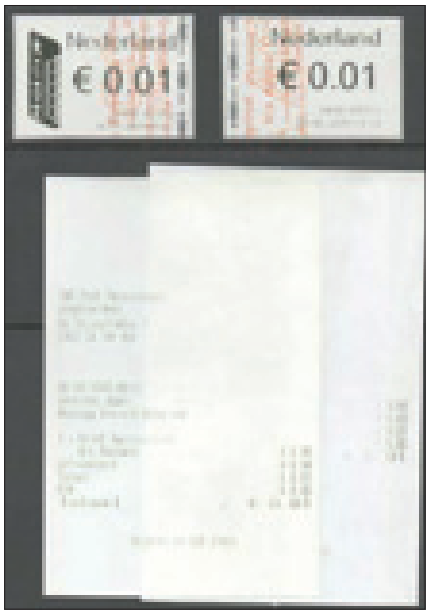

Kavel 101

Kavel 102

Kavel 103

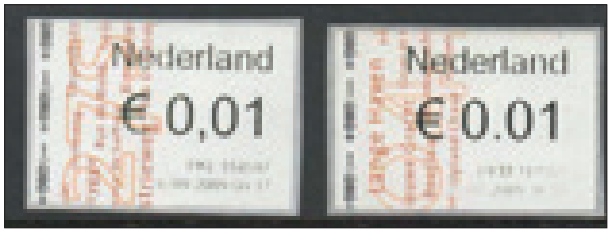

Kavel 104

Kavel 107

Kavel 105

Kavel 106

Kavel 108

Kavel 109

Kavel 110

Kavel 113

135. AS. Engeland. (2.1.1 – Grote Letters) Type Machin Festival of Stamps. Strip van 5 Waarden. Met bon dd 14.5.2010 + bon. Business Design Centre, Islington. Met copie van strip + bon (Bulletin nr 148). 6,-
136. AS RSA3, Automaatnrs. 12t/m 26. Met plaatsnaamst. 1ste dag: 13-3-1988! Looptijd tot 1.6.1988 10,-
137. AS. Finland, KYLLA POSTI HOITAA. 10.1.S2: 6x Z1+ MK 2,90:23. (MK 1,60/ 2,10/2,20/2,40/2,90/3,40. CW 150,- 15,-
138. AS Griekenland. Stockboek met complete series postfris en 1ste dag stempel Hoge cat waarde. 30,-
140. AS. Complete set 1989. 14 stuks. Alle rugnr 1a 10,-
141. AS. Tariefset periode IV, 14 waarden. BLAUWE DRUK!!. Alle met nr 2b. 150,-
142. AS. Set van 12 waarden. Rechtst nrs. 11 waarden met plaatfout rode stip rechts boven (550 in PTT) cat waarde 745,- 90,-
143. AS Set van 12 w., alle rechtst nrs Cw 635,- 80,
144. AS1-30, 13 zegels zwart/rood, cijfertype 2a 10,-
145. AS. Kromme waarde 990 met stempel Fil dienst 6,-
146. 3501-02 in strip van 5 11,-

Testzegels

147. TB7. Cw. 40,- 4,-
148. Testzegel, 7-strip. 2 zijdig getand. bod

Rolzegels

149. 461Ra. 5 strip nr 490 4,-
150. 461Rb. 6 losse zegels als strip uit autm n5 655-660 4,-
151. 618Re. 2+3 strip uit autm nr 600 10,-
152. 618RO. 5 strip uit autm. CW 100,- 10,-
153. 619RO. 5 strip uit autm. CW 100,- 10,-
154. 620RO. 2+3 strip uit autm Cw 100,- 10,-
155. 621Rc. nr 785 uit automaat 5,-
156. 621Rf. 6 losse zegels als strip uit aut nr 510-515 40,-
157. 623Re. 5strip nr 240 10,-
158. 633Rd. 7 strip. 2 nrs op perf cw 50,- 5,-
159. 633Rd. 7 strip met 2 nrs op perf 5,-
160. 925R, 990R 1030R, 6 strips met 2 nrs cw 340,- 28,-
161. 794Rc. Los zegel uit autm nr 935 20,-
162. 971R. 5 strip nr 225 op 4de zegel 5,-
163. 1335/6/7. 11 strips 1x gevouwen Cw 80,- 3,-
164. 1411Ra. 4x 5 strip cw 28,- bod
165. 1433Ra. 80 strip. nr 2825-2910 Cw 64,- 4,-

166. 1708R. 28x met rugnrs. bod
167. 618 op plastic plaatje voor automaat. 5,-
168. 621 op plastic plaatje voor automaat 5,-
169. Australië. SG 1321-26 in strip van 58 in org. doosje Nom $44,- 4,-
170. Duitsland Reich. 209R-230-244a en b-266a en b 270-271en 272 in strippen van 11. bod
171. Oostenrijk. Michel 2893R. Compl rol (25) in org doosje. Nom 13,75. 6,-
172. Geheel als vorig nr 6,-
173. Oostenrijk Lindwurm. Complete rol (25) in org doosje Nom 15,50. 6,-
174. Oostenrijk Kerstzegels. Complete rol (25) in org doosje. Nom 13,75. 4,-
175. Vel 10 ex, Hollandia 110 jaar. 9,-

Automaatboekjes Nederland

176. 5n. minimale snijlijn midden 3,-
177. 8bF – 10x cw 250,- 8,-
178. 9hF – 8x cw 64,- 3,-
179. 16b – 11x. cyl B. plaatfouten. 4,-
180. 18bV – 10x Cw 100,- 4,-
181. 19a – 11x. Cyl B.plft gedec geperf. 4,-
182. 19b – 11x Cyl rec. Plft 4,-
183. 29. Volledige inhouden op 2 FDC's, samen volledige snijlijn rechts. 5,-
184. 32. Plft 4, kras bod
185. 32. Inhoud niet ingeplakt geweest 3,-
186. 35. Plft 4. Beschadigde rechter boven hoek bod
187. 36. Inhoud niet ingeplakt geweest 3,-
188. 36 Inhoud niet ingeplakt geweest 3,-
189. 82b. Cw 75,- 8,-
190. 82b. Cw 75,- 8,-
191. 83b. Cw 90,- 10,-
192. 83b. Cw 90,- 10,-
193. 83c. Cw 35,- 4,-

Hangboekjes, Beatrixvelletjes etc.

194. HB1108b – 1109b Cw 65,- 6,-
195. HBb-1756a. Vijftig huwelijk. L1B1B1B etc. 15,-
196. Idem L1A1A1A etc. cw 100,- 15,-
197. Idem R1A1A1A etc. cw 100,- 15,-
198. Idem R1B1B1B etc cw 100,- 15,-
199. HB1763 – 2x "Tien van FC Knudde". Met gladde en gekartelde vouw. ZELDZAAM. 40,-
200. HB1970-72. 30 zomerzegels cw 70,- 7,-
201. HB 2115-34. December zegels 6,-
202. V1491b-1492b-1495b-1499b-1501b CW 77,50 5,-
203. V2036-2038-2039-2041 cw 35,- 7,-
204. Geheel als vorig kavel. 7,-
205. Va2036. Cw 75,- 8,-
206. Va2036 -2 x. Cw 150 ,- 15,
207. Va2037. Cw 50,- 5,-
208. Va2037. Cw 50,- 5,-
209. Vaa2041. Cw 38,- 4,-
210. Vaa2041 – 2x. Cw 76,- 8,-
211. Vba2138. Cw 30,- 4,-
212. Va2244 en 2138. Cw 30,- 5,-
213. Vb2467A Cw 35,- 5,-
214. Vb2467A Cw 35,- 5,-
215. Vb2467B Cw 20,- 3,-
216. Va2550/9. 2de druk. Cw 35,- 4,-

Verzamelingen, albums, stockboeken, etc.

221. 6 bundels automaatboekjes ongeveer 300 stuks 15,-
222. 18b. 60 boekjes veel plaatfouten en 18bV 6,-
223. 18b. Ongeveer 80 boekjes. Veel plft 8,-
224. Doos Diversen. bod
225. Doos met ongeveer 70 boekjes 5,-
226. 18b. 60x veel plft 5,-
227. Doos met 60 boekjes. Veel plft 4,-
228. 20a. 50 boekjes. plaatfouten. 4,-
229. 21a. 70 boekjes plft 5,-
230. 25 boekjes. Div. 4,-
231. 16a. 70 boekjes. Plft. 5,-
232. 20a. 60 boekjes. Plaatfouten. 5,-
233. 70 boekjes. Veel plft. 5,-
234. Doos met 260 boekjes. Veel plaatfouten. 15,-
235. 30 boekjes nr 3. 2,-
236. Caspari. Map met 43 dummy's 10,-
237. Stockboek met AS en rolzegels 5,-
238. Rolzegels ongeveer 40- 5strips op bladen. 6,-
239. Lux album met Klüssendorf stroken. Frama en Nagler. 5,-
240. Luxe album met Klüssendorf stroken. Sets met rugnr !a. Vette rood/zwart druk. 5,-
241. Importa band met Klüssendorf stroken. Ook Frama, Hytech en Nagler. 5,-
242. Stockboek met Klüssendorf stroken met rug nrs 1a-b, 2a-b etc. 5,-
243. Stockboekje met automaat stroken buitenland. bod
244. Rood stockboek met zegels en brieven uit Wincor – Nixdorf aut. 5,-
245. Rood stockboek met aCon en Gunnebo. Arnhem/Cuyk/Heerlen. 5,-
246. Album met Epelsa Spanje uitgiften met tientallen sets 25/35/70 PTS, strips van vijf stroken, vele gest. stroken. Ook 7x ETIQUETA AJUSTE en 5x onbedrukt. Grote verzameling. 10,-

Kavel 241

Kavel 244

Kavel 245

Kavel 246a

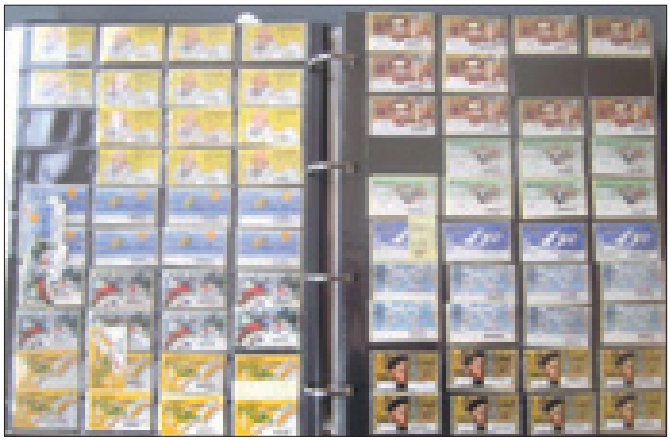

Kavel 246b

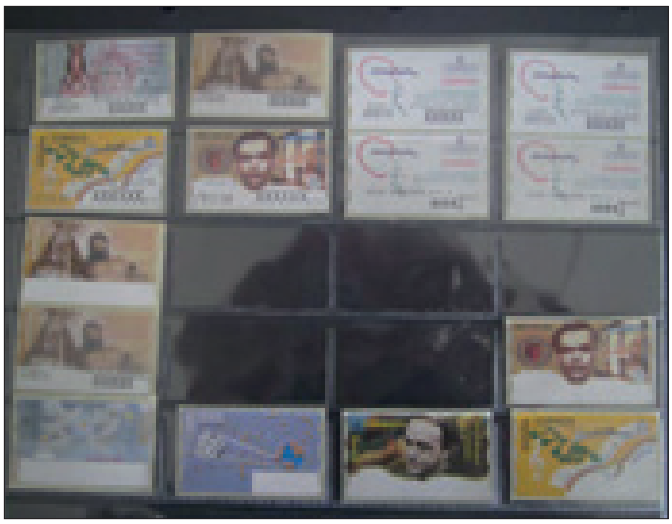
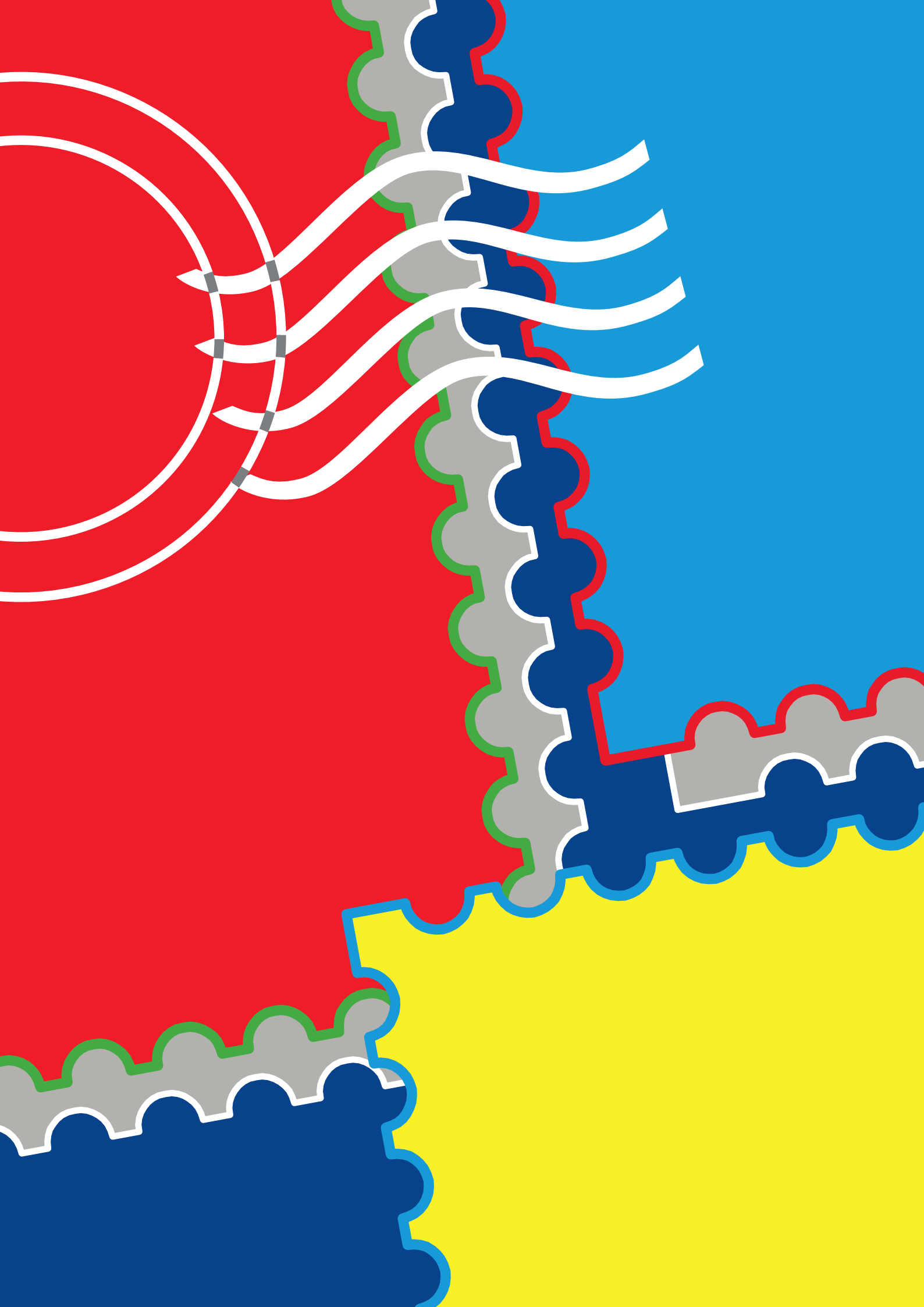
Kavel 246c